Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Najer Folksblat פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 28/1323 | Łódź, Środa 1 lutego 1928 r. | זעקסטער יאהרגאנג | לאדז, מיטוואך י׳ שבט תרפ״ח | Nr. 28/1323

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 2471. | אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71.

געפסל׳ט די ליסטעס נומ׳ 16, 23 און 32.

היינט ווערט בעשלאסען דער גורל פון דער ליסטע נ׳ 13.

ווארשא, 31 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). היינט איז פארגעקומען א זיצונג פון דער הויפט-וואהל-קאמיסיע אונטער׳ן פארזיץ פון ה׳ צאר. אין אנהויב פון דער זיצונג האט דער פארשטעהער פון „וויזוואלעניע" באגינסקי געבעטען, אז דער פרעזעס ה׳ צאר זאל איבערנעהמען די השגחה איבער דער וואהל-פראקטיק, ווייל עס קומען פאר מיסברויכען און עס ווערט פערגעוואלדיגט די וואהל-פרייהייט.

דאן איז מען צוגעטרעטען צו בעהאנדלען די פראגע וועגען דער ליסטע נומ. 16 (פ.פ.ס. לעוויצא). ה׳ צאר ערקלערט, אז צווישען די אונטערגעשריבענע אויף דער ליסטע געפינען זיך הונדערטער, וואס זענען נישטא אין די וואהל-רשימות. א סך אונטערגעשריבענע האבען אפגעגעבען דעקלאראציעס, אז זיי האבען נישט געוואוסט, וואס זיי שרייבען אונטער. ה׳ צאר פערלאנגט די ליסטע צו פסל׳ען.

ה׳ שימאנסקי (וויזוואלעניע) ערקלערט, אז די זאך מיט די דעקלאראציעס איז בכלל נישט קלאר: ווי קומט מען איבערהויפט צו פערלאנגען אזעלכע דעקלאראציעס?

אדוו. הארטגלאס ווייזט אן, אז די אדמיניסטראציע מישט זיך צופיל אריין אין די וואהלען און איז נישט זעהר אביעקטיוו, אזוי האט מען למשל געווירקט אויף די קינא-אייגענטימער אין ווארשא, זיי זאלען נישט אפגעבען זייערע לאקאלען פאר די מיטינגען פון נאציאנאליטעטען-בלאק. אין דובנא האט דער סטאראסטא פונאנדערגעשיקט איינלאדונגען צו די סוחרים אויף א קאנפערענץ מיט ה׳ ווישליצקי פון דער ליסטע 33. אדוו. הארטגלאס לעגט פאר, אז דער פרעזעס פון דער הויפט-וואהל-קאמיסיע זאל ארויסגעבען וועגען די אלע ענינים א ספעציעלען צירקולאר. ה׳ צאר זאגט צו די פראגע צו בעטראכטען.

ביי דער אפשטימונג ווערט די ליסטע נ. 16 געפסל׳ט מיט אלע שטימען, געגען די שטימען פון הארטגלאס, פוזשאק און שומאנסקי.

אויפ׳ן זעלבען אופן ווערט אויך געפסל׳ט די ליסטע נ. 23 (נ.פ.כ. וואיעוואודזקי׳ס גרופע) און די ליסטע 32 (א גרופע פון „וויזוואלעניע").

די פראגע וועגען דער ליסטע נ. 13 (יעדנאשטש ראבאטניטשא-כלאפסקא) וועט בעשלאסען ווערען אויף דער מארגענדיגער (היינטיגער זיצונג).

ווארשא, 31. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) דער צענטראל-קאמיטעט פון מינדערהייטען-בלאק דאט היינט בעשטעטיגט די קאנדידאטען-רשימות פון די קרייז-ליסטעס. אין לאדז וועט אויפ׳ן ערשטען ארט קאנדידירען ד״ר י. ראזענבלאט.

סובסידיעס פאר די יודישע שולען אין ווארשא.

ווארשא. 31 (טעלעפאניש) אויף דער היינטיגער זיצונג האט דער מאגיסטראט אנגענומען די סובסידיעס פאר די יודישע שולען אויפ׳ן בודזשעט-יאהר 1928–1929. פאר דער צענטר. יודישע שול-ארגאניזאציע איז די סובסידיע געהעכערט געווארען פון 40 טויזענד זל. אויף 42,700 זל., ת״ת אויף וואליע – פון 20 אויף 37,5 טויז. גמינע-שולען – פון 18 אויף 35 טויז., תרבות – 27 טויזענד אהן ענדערונג, יסודי התורה – פון 13 אויף 19 טויז., בית יעקב – 6, אהן ענדערונג, ת״ת אור – פון 4,5 ט. אויף 9,6 טויז. א חוץ דעם איז בעשלאסען געווארען אויסצוצאהלען פאר׳ן יאהר 1926–1927 דער ת״ת אור – 5000 זל., צ. י. ש. א. – 5900 זל. ת״ת כללית 10.500 זל, גמינע-שולען – 35000.

וויכטיגער אויסברוך פון קראקאטאו.

סינגאפארא, 31 (א.וו.) פון באטאוויע איז מען מודיע, אז ס׳איז ווידער פארגעקומען א מעכטיגער אויסברוך פון וואולקאן קראקאטאו פרטים פעהלען.

געהיימע בעוואפנונג פון אונגארן

ווערט אריבערגעטראגען אין פעלקער-בונד.

בוקארעשט, 31 (אט״ע). עס איז שוין א זיכערער פאקט, אז די רעגירונגען פון דער קליינער אנטאנט האבען זיך ענטגילטיג פערשטענדיגט מכח געמיינזאמע שריט פאר דער פעלקער-ליגע אין צוזאמענהאנג מיט דער אפערע פון שמוגלען געוועהר קיין אונגארן. די מלוכות פון דער קליינער אנטאנט וועלען פאדערען אויפקלערונגען מצד׳ן פעלקער-בונד וועגען דער אונגארישער בעוואפנונג.

איבערגעריסען די פויליש-רוסישע אונטערהאנדלונגען?

ווארשא 31 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) היינט אינאווענט זענען געקומען פון מאסקווע די דעלעגאטען פון דער פוילישער רעגירונג האלוווקא און סאקאלאווסקי, וועלכע זענען געפאהרען פיהרען אונטערהאנדלונגען מכוח א פויליש - סאוויעטישען האנדעלס-אפמאך.

אייער קארעספאנדענט האט זיך געווענדעט צו ה׳ האלוווקא מיט דער פראגע, צי איז אמת די ידיעה, אז זייער פלוצלינגער צוריקקומען שטעהט אין צוזאמענהאנג מיט די קאמפליקאציעס, וואס זענען ענטשטאנען ביי די אונטערהאנדלונגען. ה׳ האלוווקא האט דערויף געענטפערט, אז ער קאן די ידיעה נישט אפלייקענען, ער טאר זי אבער אויך נישט בעשטעטיגען. נאך היינט וועלען די דעלעגאטען אפגעבען א בעריכט דעם אויסערן-מיניסטער זאלעסקי.

זינאוויעוו און קאמעניעוו אפעלירען צו טראצקי׳ן

מאסקווע, 31 (ספ. טעל.) אויף מיטינגען, וואס זענען פארגעקומען אין יעקאטערינבורג און אנדערע ערטער פון אוראל, האט זיך א גרויסער טייל פון די ארבייטער ארויסגעזאגט פאר טראצקי׳ן. ווייל די פערשיקונג פון אזא פיהרער נישט זי ראטעוועט, נאר בעדראהט די גאנצקייט אין דער פארטיי.

מאסקווע, 31 (א. וו.) „פראוודא" פערעפענטליכט א בריף פון קאמעניעוו׳ן און זינאוויעוו׳ן צו טראצקי׳ן; זיי אפעלירען צו די פראלעטארישע געפיהלען פון טראצקי׳ן רופען איהם, ער זאל זיך אפזאגען פון דער אפאזיציע.

היינט — קלו פון קארנאוואל — היינט

איז דער מאסקען-באל פון די פרייוויליגע פייערלעשער,

וואס קומט פאר היינט, דעם 1. פעברואר ד. י. אין די זאלען פון פילהארמאניע, אנגעשלאסען מיט די זאלען פון רעסטאראן „טעאטראלקע". 720

נאך קורצע און שווערע ליידען איז דעם 30/I ד. י. געשטארבען אונזער לאנגיעהריגער מיטגליד, איינער פון די גרינדער פון יוד. טורן און ספארט-פעראיין „בר-כוכבא" אין לאדז

נ״ע ד״ר מוריצי זילבערשטראם

צו דער לויה, וועלכע קומט פאר היינט, מיטוואך, דעם 1. פעברואר ד. י. 1 א זייגער בייטאג פון טרויער-הויז, וואסכאדניא 65, ווערען אלע מיטגלידער פון „מכבי" אויפגעפאדערט צאהלרייך צו ערשיינען און אפצוגעבען דעם פערשטארבענעם דעם לעצטען כבוד.

עהרע זיין אנדענקען!

די פערוואלטונג פון יודישען טורן-און ספארט-פעראיין „מכבי", אין לאדז. 762

צו דער פערלאבונג פון אונזער ליבען ברודערן-זוהן

ה׳ יצחק פראשקער

מיט פרל. בלומטשע שאפירא

ווינשען א הערצליכען מזל-טוב און א גליקליכע צוקונפט

לייבוש גאלדשטיין און פרוי.

יודישער פרויען-קלוב „וו.י.ז.א." אל. קאשטשושקי 21

היינט מיטוואך, 8.30 א זייגער אוונט קומט-פאר אין אונזער קלוב דער געוועהנליכער וועכענטליכער טעע-אוונט,

בעת וועלכען ה׳ רעד. י. אונגער וועט געבען א פרעסע-איבערזיכט פון דער לעצטער וואך. אריינגאנג פאר מיטגלידערינס און אריינגעפיהרטע געסט פריי.

אין קלוב ווערען אנגענומען איינשרייבונגען אויף די העברעאישע קורסען. דער קלוב איז טעטיג טעגליך פון 5 ביז 10 אין אוונט.– 760

CYRK אל. קאשטשושקי 73.

היינט – גרויסער צירק-פראגראם, ווי אויך רינג-קאמפען (ווא לקעס). אנהויב 8.15 אוו., פון וואלקעס 9.30 א זייגער. 764

דעם טיפסטען ביילייד דריקען מיר אויס אונזערע מיטגלידער אפרים און אברהם קעמפינסקי און פאמיליע, צוליב׳ן טויט פון זייער

מוטער נ״ע

פעראיין „גמילת חסדים" (פעטריקאווער 6). 761

אויספערקויף פון האטעל-מעבעל

אין גוטען צושטאנד זאוואדזקא 11 טעגליך פון מאנטאג ביז דאנערשטאג פון 5–8 אוונד.

צו ערפאהרען ביים וועכטער. 633

אנאנסען אין „נייעם פאלקסבלאט" האבען דעם גרעסטען ערפאלג!

אויף 8 יאָהר אָפּשטעלען די אימיגראַציע

אַזאַ פּראָיעקט איז אַריינגעטראָגען געוואָרען אין אַמעריקאַנער קאָנגרעס.

נ י ו - י אָ ר ק, 31 (יט"א טעלעגראַפיש) דער קאָנגרעסמאַן גלאַדסטאָן האָט אַריינגעטראָגען אַ ביל וועגען אינגאַנצען אָפּשטעלען די עמיגראַציע קיין אַמעריקאַ. אין פערלויף פון 8 יאָהר. אין אַ צווייטען ביל רעדט זיך וועגען אַ צוואַנגס-רעזשים פאַר די פרעמדע.

נ י ו - י אָ ר ק, 31 (טעלעגראַפיש) די עמיגראַציע-קאָמיסיע ביים קאָנגרעס האָט אָנגענומען דעם דעפּאָרטאַציע-ביל, וואָס זעהט פאָר זעהר שטרענגע מיטלען געגען אויסלענדער, וועלכע זענען בעגאַנגען אַפילו די קלענסטע פערברעכענס. דאָס געזעץ זעהט פאָר, אַז מ'וועט קענען אַרויסשיקען פון אַמעריקאַ פאַר עובר זיין אויף'ן פּראָהאָבּישאָן-געזעץ (דאָס געזעץ, וואָס פערוועהרט צו בענוצען אַלקאָהאָל-משקאות).

נ י ו - י אָ ר ק, 31 (יט"א טעלעגראַפיש) די אימיגראַציאָנס-קאָמיסיע ביים סענאַט האָט אָנגענומען אַ גינסטיגע שטעלונג צום ביל פון קאָבלענד, וועגען אַריינלאָזען קינדער און פרויען פון די עמיגראַנטען מחוץ דער קוואָטע.

ערשטע קאָנפערענץ

פון פּוילישע און ליטווישע סוחרים.

ק אָ וו נ אָ. 31 (ספּ. טעל.) די קאָוונער פּרעסע טיילט מיט, אַז אין דער נאָהענטסטער צייט וועט פאָרקומען אין דאַנציג אַ קאָנפערענץ פון פּוילישע און ליטווישע סוחרים וועגען אָרגאַניזירען דעם ליטוויש-פּוילישען האַנדעל. דאָס וועט זיין די ערשטע קאָנפערענץ פון ליטווישע און פּוילישע סוחרים.

ביי 200 פּערזאָן

צוגענומען די בירגערשאַפט אין ליטע.

ווי ל נ אָ. 31 (ספּ. טעל.) פון ריגאַ מעלדעט מען: די קאָוונער רעגירונג האָט צוגענומען די ליטווישע בירגערשאַפט ביי 200 פּערזאָן, וועלכע שטאַמען פון ווילנער און גראָדנער קאַנט, די פּעסער, וועלכע די דאָזיגער בירגער האָבען בעקומען אין די יאָהרען 1920 און 1922, זענען אַנולירט געוואָרען.

באַהן-טאַריף ווערט נישט געהעכערט.

וו אַ ר ש א 31 (טעלעפאָניש) מיר דערוויסען זיך פון אַ זיכערע קוועלע, אַז די קלאַנגען וועגען כלומרשט׳ן העכערען דעם פּאַסאַזשיר און פראַכט-טאַריף פון 1 אַפּריל ה. י. שטימען נישט מיט'ן אמת. די דאָזיגע קלאַנגען ווערען פערשפּרייט דורך דער אָפּאָזיציאָנעלער פּרעסע און זענען בלויז אַ וואַהל-מאַנעוור.

דאָס העכערען דעם טאַריף איז אָפּהענגיג פון פעסטשטעלען אַ גענעראַל-דירעקציע פון די מלוכה'שע באַהנען.

אָבקלאַנגען פון וועלט-קריג

אַרעסטירט פאַר אויפרייסען 4 צעפּעלינען.

ב ע ר ל י ן, 31. (ספּ. טעל). ווי מען מעלדעט פון ברעמען, זענען ווינטער 1917 אויפגעריסען געוואָרען אין אַהלהאָרן 4 צעפּעלינען, בעת וואָס עס זענען אומגעקומען 50 פּערזאָן.

ערשט איצט איז די מאַכט געפאַלען אויף די שפּורען פון די, וועלכע האָבען דאַן מיט 10 יאָהר צוריק געמאַכט דעם אַטענטאַט אויף די צעפּעלינען. דעם דאָזיגען אַטענטאַט האָט געזאָלט מאַכען אַ געוויסער וו. פאַר 2 מיליאָן מאַרק, וועלכע ער האָט בעקומען פון ענגלאַנד. איצט האָט מען דעם דאָזיגען פערשוין דעמאַסקירט און אַרעסטירט.

אַ קאָלאָניע פון ישיבה-בחורים אין ארץ-ישראל.

י ר ו ש ל י ם, (י. ט. א.) 40 צוהערער פון דער ישיבה פון רב הכולל קוק אין ירושלים, פון דער ישיבה אין חברון און אַנדערע האָבען זיך פעראייניגט אונטער דער אָנפיהרונג פון „הפועל-המזרחי" מיט'ן צוועק צו גרינדען אַ לאַנדווירטשאַפטליכען קאָלעקטיוו. הרב קוק האָט צוגעזאָגט זיין אונטערשטיצונג פאַר דער נייער קאָלאָניע.

פּריווילעגיעס פאַר זשורנאַליסטען אין ארץ-ישראל.

י ר ו ש ל י ם. (יט"א). ווי מען טיילט מיט, איז דער גענעראַל-סעקרעטאַריאַט פון דער ארץ-ישראל-רעגירונג נוטה צו געבען די זשורנאַליסטען די פּריווילעגיע פון אומזיסטע רייזעס מיט דער באַהן, ערשטע קלאַס, איבערן גאַנצען לאַנד.

„לוין-אַקציע" פון תליון.

וו אַ ר ש אַ, 31 (טעלעפאָניש) מיט אַ האַלב יאָהר צוריק האָט דער תליון ה' מאַטשעיאָווסקי געבעטען אַ הוספה. מען האָט איהם אָבער אָפּגעזאָגט מיט דער ערקלערונג, אַז אַלס בעאַמטער פון דער 9-טער קאַטעגאָריע בעקומט ער זיין גאַזשע און דאָס דאַרף איהם קלעקען. איצט האָט זיך דער תליון ווידער געווענדעט צו זיינע פאָרגעזעצטע מיט אַ ביטע, אין וועלכער ער צעשרייבט זיך וועגען זיין „שווערער אַרבייט". ער ווייזט אָן דערויף, אַז עס ערוואַרט איהם צוליב דעם לעצטען דעקרעט וועגען טויט-שטראָף אויסצופיהרען מעהר אַרבייט און אַז ער האָט נישט קיין זייטיגע פּרנסה, ווייל אַלע קענען איהם און ער האָט זיין שטעלע פערלוירען, וואַרשיינליך, וועט דער תליון אויך איצט קיין הוספה נישט בעקומען.

נייער מיליטער-דינסט-דעקרעט

לאָזט ווייטער לערנען די שוין שטודירענדע יוגענד.

וו אַ ר ש אַ, 31 (טעלעפאָניש) ווי מיר דערוויסען זיך פון אַ זיכערער קוועלע, וועלען די נייע פאָרשריפטען וועגען מיליטער-דינסט פאַר סטודענטען נישט אָנריהרען די אינטערעסען פון דער אַקאַדעמישער יוגענד, וועלכע האָט שוין אָנגעהויבען צו שטודירען. די דאָזיגע סטודענטען וועלען ווייטער קאָנען געניסען פון די אָדראָטשעניעס ביז'ן סוף פון זייערע שטודיעס. אַלע סטודענטען, וואָס זייער מיליטער-דינסט איז געווען רעגולירט בעת דער גילטיגקייט פון דעם אַלטען געזעץ וועגען מיליטער-דינסט, וועלען קאָנען געניסען פון די פערלייכטערונגען פון די „אָדראָטשעניעס" ביז'ן טערמין, וואָס איז פאָראויסגעזעהן אין דערמאָהנטען געזעץ, ד. ה. ביז'ן 26-טען לעבענס-יאָהר. די נייע פאָרשריפטען, וואָס פערקירצען דעם טערמין פון די „אָדראָטשעניעס" אויפ'ן גרונד פון דער פעראָרדנונג פון מלוכה-פּרעזידענט פון 13-טען יאַנואַר ה. י. וועלען אָנגעווענדעט ווערען נאָר בנוגע די יעניגע פּאָבאָראָווע, וואָס וועלען שטעהן צום פּאָבאָר ערשט נאָכ'ן 1-טען מאַי ה. י.

רומענישע רעגירונג האָט אָרגאַניזירט די פּאָגראָמען

סענסאַציאָנעלע רעוועלאַציע פון אַ רומענישער צייטונג.

ב ו ק אַ ר ע ש ט. 31 (י.ט.א. טעלעגראַפיש) די צייטונג „קובענטול" ברענגט די סענסאַציאָנעלע ידיעה, אַז די צענטראַלע רומענישע רעגירונג האָט אַליין אונטערשטיצט די פּאָגראָמען אין טראַנסילוואַניען, די רעגירונג האָט צוגעזאָגט די סטודענטען די ווייטגעהענדסטע פערלייכטערונגען. איצט ציהט זיך די רעגירונג צוריק, ווייל די אונטערנעהמונג האָט זיך נעענדיגט מיט אַ גרויסען סקאַנדאַל. דער רעגירונג צוריקצוציהען די דיסציפּלינאַרע אויספאָרשונג געגען די סטודענטען, וואָס האָבען אַנטיילגענומען אין די אַנטי-יודישע אַרויסטרעטונגען.

די סטודענטען האָבען זיך אויך געווענדעט צום וויצע-יוסטיץ-מיניסטער, אַז ער זאָל ערפילען זיין צוזאָג און בעפרייען אַלע, וועלכע זענען אַרעסטירט געוואָרען אין צוזאַמענהאַנג מיט די יודען-עקסצעסען. אין געגענפאַל דראָהען די סטודענטען מיט אַ שטרייק און מיט רעוועלאַציעס געגען דער רעגירונג.

ב ו ק אַ ר ע ש ט. 31 (י.ט.א. טעלעגראַפיש) פּראָפעסאָרען פון פילאָזאָפישען פאַקולטעט האָבען זיך געווענדעט צו

טאַט פון אַ משוגע'נעם

דערשיסט צוויי מענשען און בעגעהט זעלבסטמאָרד.

ד אַ נ צ י ג, 31 (ספּ. טעל.) נעכטען איז אין דאַנציג געשעהען אַ זעהר טראַגישער פּאָרפאַל, וועלכער האָט געבראַכט מיט זיך דריי קרבנות, פון זיין וואוינונג איז אַרויסגעגאַנגען אַ געוויסער טיכלער און אָנגעהויבען צו שיסען אין גאַס פון אַ רעוואָלווער. די שאָסען האָבען געטראָפען דעם דורכגעהענדען סטודענט פון פּאָליטעכניקום האָפּע און אַ געוויסען האָכפעלד, ביידע זענען שווער פערוואונדעט. דאַן האָט טיכלער געשאָסען אין זיך און איז געבליבען ליגען אַ טויטער.

ווי די אויספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט איז טיכלער פּלוצלינג משוגע געוואָרען.

סאָציאַליסטיש-קאָמוניסטישער קאַבינעט אין נאָרוועגען.

אָ ס ל אָ, 31 (ספּ. טעל.) דער זיג פון די לינקע צו די וואַהלען אין פּאַרלאַמענט האָט געצוואונגען די נאָרוועגישע רעגירונג זיך אָנצוזאָגען אין דימיסיע. די רעגירונג האָבען איבערגענומען די סאָציאַליסטען. אַלס פּרעמיער איז בעשטימט געוואָרען האָרנס רוד, אַלס אויסערן-מיניסטער איז בעשטימט געוואָרען אַ קאָמוניסט, דער פּראָפעסאָר פון אוניווערזיטעט בול, אַלע אַנדערע מיניסטעריומס זענען בעזעצט געוואָרען דורך סאָציאַליסטען.

דאָס איז דער ערשטער פאַל, ווען ס'זאָל קומען צו דער מאַכט אַ סאָציאַליסטיש-קאָמוניסטישער מיגיסטאָרען-ראַט.

פּראָצעס וועגען ערמאָרדען דעם לעמבערגער שול-קוראַטאָר.

ל ע מ ב ע ר ג, 31 (טעלעפאָניש) אין ווייטערדיגען גאַנג פון פּראָצעס געגען דער געהיימער אוקראַינישער אָרגאַניזאַציע, וועמענס מיטגלידער עס ווערען בעשולדיגט אין ערמאָרדען דעם לעמבערגער שול-קוראַטאָר סאָבינסקי, איז אויסגעהערט געוואָרען דער צווייטער אָנגעקלאָגטער איוואָן ווערביצקי.

דער אָנגעקלאָגטער לייקענט, אַז ער האָט געזאָלט געהערען צו אַ געהיימער אוקראַינישער אָרגאַניזאַציע און אַז ער האָט געזאָלט אַנטיילנעהמען אין ערמאָרדען דעם קוראַטאָר סאָבינסקי, ער אַנערקענט נאָר, אַז ער האָט אומבעוואוסטזיניג אַנטיילגענומען אין אַ שפּיאָנאַזש-אַקציע. די מוסטערען פון די גאַזמאַסקעס און די פילמען, וועלכע מ'האָט ביים אָנגעקלאָגטען געפונען בעת דער רעוויזיע, האָט ער בעקומען פון אַ געוויסען הוקאַ, דער עדות דערצעהלט אויך, אַז בעת דער אויספאָרשונג איז ער שטאַרק געשלאָגען געוואָרען.

דער אָנגעקלאָגטער גיט ווייטערדיגע ערקלערונגען וועגען זיין טעטיגקייט אין לאָדז, וואוהין ס'האָט איהם אַרויסגעשיקט דערזעלבער הוקאַ.

אַ גרויסער אויסוואַהל פון נייעסט-מאָדערנע שייטלען פּאַלקעס און האַלבע פּאַלקעס צו בעקומען קאַמיענאַ 5 2-טען הויף, 2. שטאָק ביי פּאָרזשוצקי.

Dr. H. Wołkowyski

זאַכאָדניאַ 57 (צעגעלניאַנאַ 19) טעלעפאָן 37-70

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען. נעהמט אָן פון 1—2 און פון 4—8 אָוונט. פאַר פרויען פון 4—5 אין אַ באַזונ. וואַרטע-זאַל.

Dr. med. M. GLAZER
ul. ZIELONA Nr. 6

טעלעפאָן 45-49

הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען. נעהמט אָן פון 8—9³⁰, 12—2 און 7—8 אָוו.

Dr.med. A. MAZUR

אויערען און האַלז-קראַנקהייטען, שטימע-און שפּראַך-פעהלערן (שטאַמלען א. אַ. וו.)

האָט זיך איבערציגען פון נאַרוטאָוויטש 44

אויף ווסכאָדנאַ 65, טעל. 66-01

(איינגאַנג אויך דורך פּעטריקאַווער 46).

נעהמט אָן פון 11³⁰—12³⁰ און פון 3—5 נאָכמ. 770

עלטערן!

פאַר 3 זלאָטעס אַ חודש ווערט געלערנט מיט קינדער דאָס לערנען אין פאָלקס-שולען: חומש, רש"י נ"ך, משניות, גמרא, יהדות, היסטאָריע, רעדען און שרייבען העברעאיש און יודיש, בר-מצוה און יודיש-העברעאישע צוזאַמענשטעלען [illegible] לעהרער י. ה. ראַזענפעלד, פּלאַץ האַלנאַשטשי 6 [illegible] ס'ווערן אויך אָנגענומען אָנפאַנגער פון 5 יאָהר אָן [illegible]

ווענדונג צו די ה"ה מחותנים

פון די בעוואוסטע מוזיק-קינסטלער געבר. טויבע

דערמיט האָבען מיר דעם כבוד די געעהרטע מחותנים און בעלי-שמחות געפעל. מיטצוטיילען, אַז צוליב דעם, וואָס מיר ווערען נישט צו דער געהעריגער צייט פון די מחותנים געוואויר וועגען אייערע אַלע שמחות און חתונות און דורך דעם פּאַסירט גאַנץ אָפט, אַז די בעלי-שמחות פיהלען זיך בעליידיגט, וואָס מיר קומען נישט צו דער פּינקטליכער צייט. דעריבער בעטען מיר אַלע מחותנים אונז צו לאָזען וויסען געניי די טערמינען, כדי צו קענען ווי געהעריג צופרידענצושטעלען די בעלי-שמחות.

גלייכצייטיג ערלויבען מיר זיך אויפמערקזאַם צו מאַכען די געעהרטע ה"ה מחותנים, אַז מיר נעהמען ביי קיין פאַל נישט אָן קיין שום פערוויילונגען, וואָס קענען זיין פערבונדען חלילה מיט חילול השבת. דעריבער האָפען מיר, אַז מיר פערדינען דעם פולען צוטרוי פון די ג' בעלי-שמחות. מיט אַכטונג

מוזיק-קינסטלער **געבר. טויבע.**

אָנמעלדונגען נעהמען אויף: ע. טויבע, ווסכאָדניאַ 18; ק. טויבע, נאָוואָ-צעגעלניאַנאַ 22 · י. טויבע, אַלעע 1. מאַי 18.

בעמ.: מעסיגע פּרייזען! פאַר אונבעמיטעלטע – אויסנאַהמס-פּרייזען!

גאַנץ לאָדז

האָט זיך שוין איבערצייגט, אַז די ביליגסטע קוועלע פון

עלעקטרישע לאַמפּען

זשאַרובקעס „Philips" i „Osram"

און פון זעמטליכע עלעקטר. מאַטעריאַלען צו פאַבריקס-פּרייזען איז נור ביי

מ. זענדעל — פּראַץ — וואָלנאַשטשי 9

בעמ.: כ'נעהם אָן אַלערליי עלעקטרישע אינסטאַלאַציעס און רעפּאַראַטורען.

2 צימער און קיך

אין דער געגענד פון דער אַלשטאָט, וויל איך טוישען געגען צוצאָהלען אויף 4 שטובען און אַ קיך אין דער געגענד פון פּאָלודניאָוואַ ביז נאַרוטאָוויטשאַ-גאַס.

אָפּערטען אונטער „4 צימערן" אין אַדמ. פון דער צייטונג. מעקלערס געוואונשען. 767

לאָדז. 1 פעברואַר 1928.

„נייער פאָלקסבלאַט“

לאָדז. 1 פעברואַר 1928

אַ מענש
פון דעם „נייעם דור“.

דער „נייער דור“ מיינט מען דאָ נישט בוכשטעבליך דעם נייעם דור מענשען, די מענשען פון איצטער, נאָר דאָ ווערט געמיינט אַ געדרוקטע זאַך, אַזאַ סטודענטישע צייטונג אין קאָלאָשוואַרי (רומעניען) מיט'ן נאָמען „דער נייער דור“, וואָס איהר הויפט-רעדאַקטאָר האָט זיך אַרויסגעוויזען אַלס דער ריכטיגער „מאַן אַם פּלאַץ“—אַלס אַ פּשוט'ער פּאָגראָמשטשיק און גנב...

ווי אונזער אָפיציעלע פּאַ"ט-אַגענטור טיילט מיט, האָט ער אַנטיילגענומען אין פּאָגראָם, וואָס איז דאָרט פּאָרגעקומען, צוגעגנב'עט פון דער סינאַגאָגע אַ ווערטפולע ספר תורה און זי געוואָלט פערקויפען דער יודישער קהלה פאַר 60 טויזענד לעי.

אַזוי קלינגט די וואָהרע נעשיכטע מיט דעם פּאַטריאָטישען רומענישען הויפט-רעדאַקטאָר פון „נייעם דור“, און צי וועט ער געשטעלט ווערען פאַרן געריכט, צי איז ער שוין געשטעלט געוואָרען דאָס איז על פּי די מנהגים פון רומעניען לחלוטין נישט וויכטיג.

וויכטיג איז נאָר דער כאַראַקטעריסטישער פּרט, וואָס אין דעם דאָזיגען העלדישען לאַנד פּראַוועט אַ רעדאַקטאָר ממשות'דיגע „אַקטיווע פּאָליטיק“ פערגרעסערענדיג דעם אַקטיוו פון דעם רומענישען וועלט-רוהם, און דערביי קאָן מען דאָך צו איהם קיין טענות נישט האָבען:

ס'טייטש? ער האָט גע'גנב'עט!

ער האָט דאָך אָבער גע'גנב'עט אַ ספר תורה, און זי געוואָלט צוריקקצה-רען צום יודענטום...

ער איז נישט מעהר, ווי אויסען געוועזען צו ציהען פּראָפיט פון תורה ומעשים טובים, און די קנאַפּע סומע פון 60 טויזענד לעי איז גאָרנישט אַזאַ גרויסער שכר —

אַזאַ איז שוין דער מענש און דער פיהרער, דער פּראָפעסאָר און סטודענט פון רומענישען „נייעם דור“.

מן.

„דער יודישער לאַנדווירט“.

וואַרשאַ. (יט"אַ). שטרעבענדיג צו רעאַליזירען איינעם פון איהרע פּאָסטולאַטען, איז אין די געזעלשאַפט „טאָר“ צוגעטרעטען אַרויסצוגעבען אַ צייטשריפט א. נ. „דער יודישער לאַנדווירט“. דער ערשטער נומער וועט ערשיינען אין די נאָהענטסטע טעג און וועט פונאַנדערגעשיקט ווערען אומזיסט, כדי צו ערמעגליכען דאָס פונאַנדערשיקען פון דעם נומער ווערען אַלע יודישע לאַנדווירטען און גערטנער, ווי אויך די פּערזאָנען, וואָס אינטערעסירען זיך מיט פערשפּרייטען לאַנדווירטשאַפט צווישען דער יודישער בעפעלקערונג געבעטען מיטצוטיילען זייערע אַדרעסען דער אַדמיניסטראַציע פון דער צייטשריפט אין וואַרשע, מיאָדאָווע 7 וו. 15אַ.

Dr. RÓŻANER

ספעציאַליסט פאַר הויט-, ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוועכע.

היילונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען און דיאַטערמיע

צוריקגעקעהרט.

Dzielna 9 (Narutowicza), tel. 28-98.

נעמט-אָן פון 8—10 און 5—8, פרויען פון 3—4 וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Dr. med. ST. HEINRICH

POMORSKA 10, tel. 47-67.

ספעציאַליסט פאַר קינדער- און אינערע קראַנקהייטען. בעהאַנדלונג מיט קינסטליכע בערגזון-בעשטראַהלונגען (קוואַרץ-לאַמפּען). נעהמט אָן פון 4—6 נאָכמיטאָג.

פאַרוואַהל-קאַמף אין ענגלאַנד.
לאָיד דזשאָרדזש שווימט אַרויס אויפ'ן פּאָליטישען אויבערפלאַך.

די רעגירונג פון באַלדווינען אין ענגלאַנד האָט שוין נישט לאַנג צו הערשען.

די וואַהלען, וועלכע זענען געוועזען פאָראויסגעזעהען אויף פריהלינג 1929, וועלען פּאָרקומען שוין אין הערבסט היינטיגעס יאָהר.

שוין איצט קומען פאָר די צוגרייטונגען צו די נייע וואַהלען פון פּאַרלאַמענט, עס קריסטאַליזירען זיך שוין די לאָזונגען און פּראָגראַמען פון די דריי הויפּט-פּאַרטייען, וואָס שטעלען זיך צו די וואַהלען: קאָנסערוואַטיסטען, לייבאָר-פּאַרטיי און ליבעראַלען. באַלדווינס קאַבינעט געפינט זיך שוין איצט אין אַ פייער-הוראַגאַן פון די ליבעראַלען מיט די לייבאָריסטען. מ'רעדט שוין אויך וועגען אַ ליבעראַל-סאָציאַליסטישער קאָאַליציע אין קומענדיגען פּאַרלאַמענט. אַלס פּרעמיער ווערט פאָראויסגעזעהען דער סאָציאַליסט, פיליפּ סנאָודען, דער דאָזיגער אַמביציעזער פּאָליטיקער און פינאַנסיסט (געוו. פינאַנץ-מיניסטער אין מאַקדאָנאַלד'ס קאַבינעט) האָט שוין צוגעגרייט, עטליכע פּראָיעקטען, וואָס ווערען זעהר שטאַרק בעקעמפט דורך די קאָנסערוואַטיסטען.

דער ערשטער פּראָיעקט איז דאָס אַרויפלעגען אַ גרויסען פערמעגען-שטייער אויף די גרויס אינדוסטריעלער, וועלכע האָבען זעהר גרויסע הכנסות.

דער צווייטער פּראָיעקט איז דאָס העכערען די הכנסה און גרונט-שטייער פון 800 טויזענד פונט יעהרליך ביז 100 מיליאָן פונט.

דער הויפט-פּראָיעקט איז אָבער דער פּלאַן פון זעהר גרויסע סאָציאַלע רעפאָרמען אין דער אינדוסטריע.

פאָראויסזעהענדיג, אַז די דאָזיגע פּראָיעקטען וועלען ווירקליך אַדורכגעפיהרט ווערען ווען די לייבאָר-פּאַרטיי וועט קומען צו דער מאַכט, וויל באַלדווין שוין איצט פּאַראַליזירען די דאָזיגע טעטיגקייט און וויל נאָך אויף דער איצטיגער סעסיע פון פּאַרלאַמענט אַדורכפיהרען די רעפאָרם פון לאָרדען-הויז. דער פּראָיעקט זעהט פאָר, אַז אַ קאָמיטעט פון לאָרדען-הויז צוזאַמען מיט פאָרשטעהער פון די גמינעס, זאָל האָבען דאָס אויסשליסליכע רעכט צו דעצידירען אין פינאַנציעלע ענינים; אַזאַ קאָמיטעט וואָלט זיכער געהאַט אַ קאָנסערוואַטיווע מעהרהייט און די סאָציאַליסטישע פּראָיעקטען וואָלטען ממילא נישט געקענט רעאַליזירט ווערען.

סנאָודען האָט טאַקע ערקלעהרט אין אַ רעדע, אַז אויב באַלדווינען זאָל זיך איינגעבען צו רעפאָרמירען, לויט זיין ווילען דאָס לאָרדען-הויז, דאַרף מען זיך רעכענען דערמיט, אַז דער ערשטער ביודזשעט פון דער קומענדיגער סאָציאַליסטישער רעגירונג וועט אָפּגעוואָרפען ווערען.

די נאָהענטסטע וואַהלען וועלען פּאָרקומען נישט נאָר אין ענגלאַנד, נאָר אויך אין די וויכטיגסטע קאָלאָניעס. די קאָלאָניעס האָבען איצט אַ זעהר גרויסע ווירקונג אויף דער פּאָליטישער ליניע פון ענגלאַנד, די קאָנסערוואַטיסטען אַרבייטען אומעטום און וועלען געהן צו די וואַהלען אונטער דער לאָזונג „די אימפּעריע אויפ'ן ערשטען אָרט“.

די לייבאָר-פּאַרטיי, וועלכע האָט איצט גרויסע שאַנסען איבערצונעהמען די מאַכט טראַכט קודם-כל וועגען נאַציאָנאַליזירען די ענגלישע גרויס-אינדוסטריע אויפ'ן סאָוויעטישען שטייגער. קאָאַליציע פון דער לייבאָר-פּאַרטיי מיט די ליבעראַלען, אָן וועמענס שפּיץ עס שטעהט אויסער לאָיד-דזשאָרדזש אויך הערבערט סאַמיועל ווערט זעהר געפעהרליך פאַר די קאָנסערוואַטיסטען. די לעצטע האָבען מורא פאַר דער מעגליכקייט פון פערשידענע עקספּערימענטען און איבעראַשונגען אין דער אינערליכער און אויסערליכער פּאָליטיק.

לאָיד דזשאָרדזש הויבט ווידער אָן אַרויסצושווימען אויף דער אויבערפלאַך.

אין אַ געשפּרעך מיט זשורנאַליסטען האָט ער געזאָגט: איך פיל מיך נאָך מיין רייזע אויפגעפרישט, יונג און פול מיט ענערגיע. איך וועל מיך איצט מיט דעם גאַנצען אימפּעט וואַרפען אין פּאָליטישען קאַמף. דער ליבעראַליזם האָט אין ענגלאַנד אויפגעלעבט און מאַכט זיך אַ וועג צו דער מאַכט אין ענגלאַנד“.

און דאָס איז אמת: די ליבעראַלע פּאַרטיי האָט איהר פיהרער, וועלכער איז צוריקגעקומען פון זיין רייזע, געמאַכט אַ קייזערליכע אויפנאַהמע. דער ליבעראַליזם הויבט טאַקע ווידער אויף דעם קאָפּ.

אַזוי שטעלען זיך די דריי גרויסע פּאַרטייען צום וואַהל-קאַמף, דעם אָנהויב מאַכט די אַרבייטער-פּאַרטיי, וועמענס פיהרער ראַמזיי מאַקדאָנאַלד עס וועט דעם 7 פעברואַר אַרויסטרעטען אויף דער ערשטער וואַהל-פערזאַמלונג.

אַקצ.

פּראָוויצ-גנבים! (אַ בריף פון פּאַריז).

יעדעס יאָהר גנב'עט מען אין די גרעסערע פּאַריזער געשעפטען דאַמען-זאַכען. מ'גנב'עט אויף צעהנדליגער און הונדערטער מיליאָנען פראַנק. דערביי ווערען פערפאַלען מיט קליינע אויסנאַהמען נאָר דאַמען-זאַכען און די גנב'טעס זענען פרויען. דאַמען — רייכע און אָרימע... צופעליגע און פּראָפעסיאָנעלע.

כ'האָב נישט ליב קיין גנבים, נאָר זאָגט איין, וואָס איהר ווילט, מיר טוט אַלע מאָל וועה און ס'ווערט מיר נישט אָנגענעהם, ווען מיט אַ מאָל אין אַ געשעפט ווערט אַ טומעל, אַ געוויש, און דערנאָך בעטען די עלטערע אָנגעשטעלטע זעהר העפליך אָבער דרינגענד אַז אַ פּעררויטעלטע דאַמע, אַנ'אויפגערעגטע און פערשעהמטע זאָל זיך מטריח זיין אין דירעקטאָרס קאַבינעט. איך שטעל מיר פאָר, ווי אַזוי דאָס איז פּאָרגעקומען.

פריהער איז זי שעה'ן-לאַנג געשטאַנען ביי דער וויטרין, האָט זיך איינגעקוקט אין דעם פיינעם ממש בעצויבערענדען קלייד, האָט זיך פערליבט דערין... „און כ'שטעל מיר פאָר, ווי ס'וואָלט מיר געפּאַסט צו מיינע האָר, צו מיין געזיכט... אָבער ס'איז דאָך אומעגליך, אומדערגרייכבאַר... 800 פראַנק, בעת מיין פערדינסט איינגאַנצען 1200... בעסער אַוועקגעהן...

און זי געהט אַוועק און אין אַ שעה אַרום קומט זי צוריק, קוקט זיך נאָך אַמאָל איין...

אפשר אַריין און צופּאַסען?.. און אָט איז זי שוין אינעווייניג און דערזעהט זיך פאַר'ן שפּיגעל אינ'ם בעצויבערענדען קלייד. אַך, ווי סקליידט מיר... כ'האָב זיך ממש איבערגעענדערט, אינגאַנצען אַנ'אַנדערע געוואָרען. מיין גאָט, ווי ס'פּאַסט מיר! און מיט אַ זיפץ, כמעט מיט טרעהרען צעשיידט זי זיך מיט'ן קלייד, טוט עס אויס: ניין, ס'איז נישט פאַר מיר, נישט פאַר מיר!..

און דאָ מאַכט דער יצר הרע, אַז די פערקויפערין פערדרעהט זיך ערגיץ מיט אַנ'אַנדער קונד, קיינער קוקט נישט אַלע זענען בעשעפטיגט מיט זייערע ענינים. און אפשר... ניין, ס'איז מיאוס!.. אָבער אינטערעסאַנט, אַז קיינער, טאַקי קיינער קוקט נישט. די לעצטע מינוט פון קווענקלען זיך — „קיינמאָל אין מיין גאַנץ לעבען האָט מיר אַ קלייד אַזוי נישט געפּאַסט ווי דאָס און — קיינער קוקט נישט“... אַ בעוועגונג — און דאָס קלייד איז אונטער'ן מאַנטעל און אַ עהרליכע, אונבעדינגט עהרליכע פרוי, אַ מוסטערהאַפטע גוטער פרוי, האָט איבערגעטראָטען די גרעניץ...

דאָס איז אַ גנב'טע אַ צופעליגע, אַ גנב'טע, וואָס האָט זיך פערליבט אינ'ם קלייד.

ס'זענען אָבער אויך פאַרהאַן פּראָפעסיאָנעלע גנב'טעס, וואָס „אַרבייטען“ צוזאַמען, פּרעכטיגע, רייכע, וואָס פאָהרען צו צום געשעפט אין אייגענע אויטאָס. אָט אַזאַ „קאָאָפּעראַטיוו“ האָט די טעג ענטדעקט די פּאַריזער פּאָליציי.

זיי זענען געווען 4 אָדער 5. אַלע יונגע פרויען. די עלטסטע פון זיי איז אַלט 26 יאָהר. גנב'ענען פלעגען זיי געהען ווי אויף אַרבייט 6 טאָג אין דער וואָך פון 10 פריה ביז 6 אין אָווענט. 7 אין אָוונט פלעגען זיי זיך שוין צוזאַמענטרעפען ביי דער אויפקויפערין פון די גנבות און פון דאָרט פּרעהליכע געהן צו מיטאָג.

בעת אַ רעוויזיע האָט די פּאָליציי אין דער וואוינונג פון די פרויען ענטדעקט געגנב'עטע זאַכען אויף אַנ'ערך 1 מיליאָן פראַנק (פוטערס, קליידער פּאַריזער אַרטיקלען“.

די מאַגאַזינען-איינהאָבער האַלטען די דאָזיגע דאַמען-גנבות פאַר אונפערמיידליך אין זייערע האַנדעלס-ביודזשעטען ו'עכנען זיי אָפּ בעדייטענדע סומען אויף „גנבות“. אמת, אין די גאָר גרויסע געשעפטען קעמפט מען אונאויפהערליך מיט די גנבות. מ'זענען דאָ אפילו ספּעציעלע „אויפזעהער“ און „אַגענטען“. אין סופּיט ווערען געמאַכט בעהאַלטענע פענסטערלעך און פון דאָרט ווערען אָבסערווירט די קונים. ווען דער אַגענט בעמערקט אַ גנבה, לאָזט ער זיך באַלד אַראָפּ און בעגלייט די דאַמע ביז-צו איהר וואוינונג. ס'פּאַסירט אויך, אַז מ'פערבעט זי אין דירעקטאָרס קאַבינעט און דאָ אין קאַבינעט הויבען זיך געוועהנליך אָן טרערען, היסטעריקעס, בקשות (בפרט, ווען דער מאַן פערנעמט אַנ'אָנגעזעהענעם פּאָסטען)...

זעלטען ענדיגט זיך עס מיט מחילה, ס'פּאַסירט אָבער, אַז מ'איז מוחל דאָס פערברעכען און מ'מאַכט נישט דערפון קיין געבערויך.

ווי די לאָנדאָנער פּרעסע בעהויפּטעט. פּערטיגט מען זיך אָפּ מיט די דאָרטיגע פערברעכענס אויף אַ פּשוט'ן אופן: מ'שמייסט זיי אָפּ אין די געהיימע צימערן ביים געשעפט: ווערטע פרוי, קלייבט אייך אויס — אָדער מיר טיילען מיט דער פּאָליציי, און ס'וועט פערפיהרט ווערען אַ פּראָצעס, אָדער איהר קריגט צעהן שמיץ. מיט אַ געוויין, מיט פערבראָכענע הענט געהען זיי אַוועק אין די געהיימע צימערן און דאָרט פיהרען אויס ספּעציעלע דערצו בעשטימטע פרויען די קורצע עקזעקוציע. מ'צעהלט אָפּ די צעהן שמיץ, און די דאַמע, ווי „אַנ'אָפּגעשמיסענע“ לויפט אַ היים.

די ענגלענדער בעהויפּטען, אַז דאָס מיטעל ווירקט זעהר. און די דאַמען נעפינען איין, אַז ס'איז דאָך בעסער ווי געריכט, צייטונגען, דער מאַן...

א. יאַ—סקי.

„מיין נאָמען איז אַ סוד“.
זיצט אָפּ אַ יאָהר צייט און וויל נישט זאָגען, ווער ער איז.

וואַרשאַ, 31 (טעלעפאָניש) אין יאָהר 1922 איז נתן נוסבוים 49 יאָהר י. אַ. (פּאַנסקאַ 63) פערמשפּט געוואָרען אויף אַ יאָהר תפיסה און דעם אורטייל אָבגעזעסען. מיט אַ געוויסער צייט צוריק האָט דאָס פּראָקוראָרען-אַמט ביים וואַרשעווער קרייז-געריכט צוגעשיקט אַ מעלדונג דעם 8-טען קאָמיסאַריאַט, אין וועמענס ראַיאָן נוסבוים וואוינט, אַז אין די מעלדונגס-ביכער זאָל געמאַכט ווערען אַ בעמערקונג, דאָס נוסבוים איז פערמשפּט געוועזען אויף אַ יאָהר תפיסה און איז די שטראָף אָבגעקומען.

אַז מען האָט נאָכגעקוקט אין די מעלדונגס-ביכער האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז נוסבוים איז נישט קיין שטענדיגער וואַרשעווער איינוואוינער און זיין פערזענליכער דאָקומענט שטאַמט פון סאָביעני - יעזשאָרני, גאַרוואָלינער קרייז. מען האָט דעריבער נוסבוים'ען צוגענומען זיין פּאַס און אַלע נויטיגע פּאַפּירען, כדי איבערצושיקען אין דעם דערמאָנטען שטעטעל מיט'ן צוועק דאָרט צו מאַכען אין די ביכער און אין פּאַס די נויטיגע בעמערקונג.

דאָרט האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז דער פּאַס איז אַ געפעלשטער, אפילו די חתימה פון דער גמינע איז געווען אַ געפעלשטע, און אין די ביכער פון דער דאָרטיגער שטענדיגער בעפעלקערונג האָט נוסבוים גאָרנישט פיגורירט. מען האָט דעריבער דעם בעל-דבר פערהאַלטען,

אויף דער פראַגע, פון וואַנען עס שטאַמט דער פּאַס און ווער האָט איהם אויסגעפערטיגט, האָט נוסבוים ערקלערט, אַז ער האָט דעם פּאַס בעקומען פון דאָרטען, פון וואַנען עס שטאַמען אַלע פּעסער פון דער אויבענדערמאָנטער גמינע. ווי ער הייסט אין דער אמת'ן, האָט נוסבוים נישט געוואָלט זאָגען, ערקלערענדיג, אַז דאָס וועט קיינער נישט טרעפען און דאָס בלייבט נאָר זיין סוד.

צוליב די דאָזיגע ערקלערונגען, איז דער מכלומר'שטער נוסבוים געבליבען זיצען, ביז וואַנען מען וועט דערגעהן ווי ס'איז זיין ריכטיגער נאָמען און צו וועלכען צוועק עס האָט זיך אויף זיינע עלטערע יאָהרען בעדאַרפט פּערזאָרגען מיט אַ געפעלשטען פּאַס. ס'איז פאַרהאַן אַ חשד, אַז דער מכלומר'שטער נוסבוים האָט אַ מאָל געמוזט בעגעהן אַ שווערען חטא, וואָס זאָל איהם האָבען געצוואונגען צו ענדערן זיין פאַמיליען-נאָמען,

---

דער ציוניזם אין בורמאַ.

בורמאַ, (י. ט. א.) אויף זיין צוריקרייזע פון סינגאַפּור האָט דער שליח פון דער אַלוועלטליכער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע דר. אַלעקסאַנדער גאָלדשטיין בעזוכט ראַנגון, די הויפט-שטאָט פון בורמאַ. לכבוד דעם גאַסט איז פּאָרגעקומען אַ מיטינג פון דער אָרטיגער יודישער קהלה, אויף וועלכען דר. גאָלדשטיין האָט געהאַלטען אַ רעדע וועגען זיינע רייזע-איינדריקען אין אינדיען, סינגאַפּור, אויסטראַליען, ניי-זעעלאַנד און האָט אַנאַליזירט די געגענוועדטיגע פּראָבלעמען פון דער ציוניסטישער אַרבייט אין ארץ-ישראל,

---

Dr. PRYBULSKI

זאַוואַדזקאַ 1, טעל. 25-38.

וענערישע און האָר-הויט-קראַנקהייטען. מענער שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל), רענטגען-שטראַהלען.

נעמט אָן פון 9—1 און פון 4—8 אָווענט דאַמען פון 4—5 נאָכמ.

ספּעציעלער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

לאדז
1 פעברואר 1926

דאס לאדזער לעבען

לאדז
1 פעברואר 1928

1
מיטוואך
ו
שבט תרפ״ח

פעברואר
זון-אויפגאנג 7.30
זון-אונטערגאנג 3.31
לענג פון טאג 10.15

דעבאטע וועגן יודישע שולען אין שטאט=ראט

שטאט=ראט בעשטעטיגט סובסידיעס פאר יודישע שולען און פאר יודישע ארבייטער=אינסטיטוציעס. — די מיסווירטשאפט פון אלטען מאגיסטראט ווערט פעראורטיילט.

(–) אויף דער נעכטיגער זיצונג פון שטאט-ראט איז בעטראכט געווארען דער צוגאב - ביודזשעט אויפ׳ן יאהר 1927–8. דא האט זיך ארויסגעשטעלט די שרעקליכע מיסווירטשאפט פון אלטען מאגיסטראט, וועלכער האט איבער-געשריטען דעם פרעלימינירטען ביוד-זשעט מיט העכער 50 פראצענט. דער ביודזשעט, וועלכען דער שטאט-ראט האט אנגענומען אויפ׳ן יאהר 1927–8 האט בעטראפען 22 מיליאן זלאטעס און די איבערשרייטונגען פון ביודזשעט האבען בעטראפען 12 מיליאן זלאטעס. האבען טאקע עטליכע רעדנער אנגעוויזען, אז דאס איז נישט קיין צופעליגע זאך, נאר דער אלטער מאגיסטראט האט ספעציעל פרעלימינירט א קליינעם ביודזשעט, כדי ער זאל מיט דעם עודף קענען בעלי-בת׳עווען אזוי ווי ער וועט וועלען אהן קאנטראל פון דעם שטאט-ראט.

אזוי איז טאקע געווען, דער נייער מאגיסטראט, געפונענדיג אזא ווירט-שאפט, האט נישט געהאט קיין אנדערע עצה, ווי צו קומען צום שטאט-ראט און פארלעגען צו בעשטעטיגען די שוין אויסגעגעבענע סומען, קומענדיג מיט דעם דאזיגען פארשלאג. האט דער רע-פערענט פון דער ביודזשעט-קאמיסיע פארגעלעגט א רעזאלוציע, וועלכע פער-אורטיילט די האנדלונג פון אלטען מא-גיסטראט. דער רעפערענט ווייזט דער-ביי אן, אז א ביודזשעט איז א פלאן פון דער פאליטיק פון דער שטאטישער ווירטשאפט. אויב די איבערשרייטונגען זענען אזוי גרויס, הייסט עס. אז דער מאגיסטראט פערקריפעלט די פאליטיק פון דער שטאטישער ווירטשאפט, וועל-כע איז אנגעצייכענט געווארען דורכ׳ן שטאט-ראט.

האט מען געקענט מיינען, אז דער דאזיגער פונקט וועט נישט ארויסרופען קיין דיסקוסיעס, ווייל דער חטא איז דאך מצד די, וועלכע זענען היינט אין דער אפאזיציע, געפינט זיך אבער אין דעם צוגאב-ביודזשעט עטליכע פאזי-ציעס וועגן סובסידירען די יודישע קולטורעלע ארבייטער - אינסטיטוציעס, דהיינו: מעדעס-שול – 20 טויזענד זל., באראכאוו-שול – 7000 זל., מעדעם-אוונד-קורסען – 1400 זל., באראכאוו-אוונד-קורסען – 1000 זל. און פאלקס אוניווערסיטעט „קולטור-ליגע – 1800 זל.

דאס האט נישט געלאזט איינרוהען דעם געוועזענעם פיהרער פון אלטען מאגיסטראט אינזש. וואיעוואדזקי, וועלכער איז ארויסגעטראטען מיט לשון, אז דער צוגאב-ביודזשעט איז אדרבא, ואדרבא, אבער די סובסידיעס פאר די יודישע שולען דארפען געשטראכען ווערען: ערשטענס, איז דער ענין נישט פארמעל, ווייל נייע פאזיציעס מוזען אדורכגעהען דריי לעזונגען, וואס איז נישט געטון געווארען און צווייטענס, ווערען די יודישע סאציאליסטען מיט די דאזיגע סובסידיעס פריווילעגירט אין פערהעלטניש צו... פאלאקען. ער לעגט דעריבער פאר, אז די דערמאהנטע סומעס זאלען געשטראכען ווערען. דער-ביי גיט ער אפ אנ׳ערקלעהרונג אין נאמען פון אלע רעכטע פוילישע גרו-פען, אז די אפשטימונג וועגען די סובסידיעס וועט זיין נישט קיין לעגאלע און וועט גישט קענען בעשטעטיגט ווערען.

דעם אינזש. וואיעוואדזקי ענטפערען די ראטמענער ליכטענשטיין און האלענ-דערסקי.

ראטמ. ליכטענשטיין ווייזט אן, אז די לעצטע וואהלען האבען געוויזען וויפיל סימפאטיע דער אלטער מאגיסטראט האט געהאט ביי די מאסען. ער ווייזט אן אויף דער שרעקליכער עולה, וואס דאס יודי-שע שול-וועזען האט געליטען ביי דער הערשאפט פון וואיעוואדזקי. ווייטער רעדט ראטמ. ליכטענשטיין וועגען די יודישע שולען, וועלכע מאטערען זיך אין שרעקליכער מאטעריעלער נויט און ס׳איז דער חוב פון דער רעגירונג אין שטאט-פערוואלטונגען די דאזיגע שולען אויפצוהאלטען.

ראטמ. האלענדערסקי זאגט, אז עס וואונדערט איהם נישט, וואס וואיע-וואדזקי האט גענומען דאס ווארט, ווייל זיין שנאה צו די יודישע ארביי-טער איז א בעקאנטע זאך. די יודישע ארבייטער שטעלען זיך אבער נישט אפ דערויף און קעמפען ווייטער פאר זייער שול.

צו פערטיידיגען די דאזיגע פאזי-ציעס טרעטען ארויס דער וויצע-פרע-זידענט וויעלינסקי, וועלכער גרייפט דערביי שטארק אן דעם אינזש. וואיע-וואדזקי; לאווניק קאפטשינסקי, וועל-כער לויבט די יודישע שול און ראט-מאן קאוואלסקי.

צייטען בייטען זיך און אין לאדזער שטאט-ראט האט מען געהערט גאר אנ-דערע לידער וועגן יודיש.

דער געוועזענער און צוקונפטיגער דעפוטאט פון דער סאנאציע-ליסטע, דער נ.פ.ראוויעץ וואשקעוויטש בעט שטארק מ׳זאל איהם נישט האלטען פאר קיין אנטיסעמיט, ווייל ער האט גארנישט געגען דעם, אז יודען זאלען צווישען זיך רעדען „זשארגאן״, ער וויל נאר נישט געבען קיין געלד פאר דער יו-דישער שול, ווייל... ער איז נישט מסכים מיט׳ן בונד און פועלי ציון, וועלכע זע-נען אנטימלוכה׳שע און זייערע שולען וועט ער נישט שטיצען.

א צווייטער רעדנער ראטמ. פאפיע-לאווסקי (נ. ד.) האט געפינען אנ׳אנדער אויסרייד: היות ווי אין פאלעסטינא לאזט מען אויך נישט רעדען קיין יו-דיש, דארפען די יודען דארט קעמפען, די פאלאקען דארפען נישט זיין בעסער ווי די יודען אליין.

בעת דער אפשטימונג איז דער צו-גאב-ביודזשעט אנגענומען געווארען צו-זאמען מיט די פאזיציעס פאר׳ן יודיש-וועלטליכען שול-וועזען.

אנ׳אונגעוועהנליכע
סענסאציע
וועט ברענגען דער
פרייטאג=נומער
--- פון ---
„נייעס פאלקסבלאט״

א גנבה פון 2000 דאלאר אין א באנק.

(א) נעכטען ארום האלב 2 א זייגער בייטאג זענען די אינטערעסאנטען, וועל-כע האבען זיך געפינען אין באנק גאס-פאדארסטווא קראיאוועגא (פיעטרקאווער 74) אויפגערודערט געווארען דורך א געשריי: „געוואלט, מען האט מיך בע-גנב׳עט!״ עס האט זיך ארויסגעוויזען, אז דאס האט געשריגען דער בוכהאל-טער פון דער זגיערזשער פירמע ב״ר בראון–ה׳ פלומהאליץ, וועלכער האט פונקט אבגענומען אין באנק פאר זיין פירמע 17000 דאלאר.

ווען דער קאסירער פון דער באנק האט פלומהאלצען אפגעציילט 2 טוי-זענד דאלאר און זיך גענומען ציילען דאס איבעריגע געלד, האט פלומהאליץ די ערשטע טייל, פון דעם שוין אפגע-ציילטען מזומן אוועקגעלעגט אין א זייט. באלד האט ער בעמערקט, אז מען האט ביי איהם צוגענומען זיין טעטשקע מיט דעם אפגעצעהלטען געלד.

מען האט אפגעשלאסען די באנק, ארויסגערופען די אויספארשונגס-מאכט. מען האט געמאכט א גענויע רעוויזיע, ביי אלע אנוועזענדע, איינינגע וועלכע האבען נישט געהאט מיט זיך זייערע פערזענליכע דאקומענטען אפילו פער-האלטען ביז זיי האבען זיך אויסלעגי-טימירט – די גנבים מיט די 2000 דאלאר האט מען דערווייל נישט גע-כאפט.

א רויב=אנפאל.

14 זל. און א פאר פאמעראנצען, לוינט אויך צו רויבען.

(–) עהערנעכטען אין אווענט איז אין קאלאניאל - געוועלב פון וואלף בלייפארב (קאנטנא 36) אריינגעקומען, דורך דער אונטערטיר, א יונגערמאן.

אין געוועלב האט זיך געפונען נאר דער 15-יעהריגער חיים בלייפארב.

דער אומבעקאנטער האט אנגעשטעלט אויפ׳ן יונגעל א „רעוואלווער״ און גע-פאדערט געלד. דאס דערשראקענע יונ-געל האט ארויסגעגעבען פון דער קאסע דאס געלד, וואס עס האט זיך דארט געפונען – בסך הכל – א 14 זל. דער באנדיט האט אויך צוגענומען א פאר פאמעראנצען און איז ענטלאפען מען האט באלד מיטגעטיילט דער פאליציי, וועלכע האט אונטערגענומען אנ׳אויס-פארשונג.

לויט ווי דאס יונגעל בעשרייבט דעם אנפאלער זאל עס זיין דערזעלבער רויבער, וועלכער האט אויף דעמזעלבען אופן בערויבט די געוועלבערין וואיצי-כאווסקא אויף נאווראט, דעם סקלאד-אפטעטשני אויף פיעטרקאווער א.ד.ג.

עס איז אויך פערהאן אנ׳השערה, אז דער געהיימנישפאלער פערשוין איז אנ׳איינפאכער גנב, וועלכער סטראשעט זיינע קרבנות מיט אנ׳„אפשרעקער״.

מיליטערישער קאנטראל.

(א) נעכטען האט די פאליציי מאכט בעקומען א גענויע רשימה פון די פער-זאנען, וועלכע האבען זיך נישט צוגע-שטעלט צו די קאנטראל-קאמיסיעס.

די אלע פערזאנען דארפען דורך די פאליציי-קאמיסאריאטען צוגעשטעלט ווע-רען. אין די לאקאלען פון פ. ק. או.

וואהל=רעפעראט.

(מ) פון היינט אן האט דער וואהל-רעפעראט ביים מאגיסטראט ווידער בע-נייט זיין טעטיגקייט און וועט זיין טע-טיג טעגליך פון 5 ביז 11 אין אווענד. דאס לאקאל פון וואהל-רעפעראט, וועט יך געפונען אויף פרייהייטס-פלאץ נומ׳ 14, 4-טען שטאק טעלעפאן 29-13.

לינקע נ.פ.ר. זיך פעראייניגט מיט דער סאנאציע.

(–) אין לאדז האט זיך שוין קאנ-סטיטואירט דער ארטיגער קאמיטעט פון אונפארטייאישען בלאק אויף מיטצואר-בייטען מיט דער רעגירונג. אינ׳ם קא-מיטעט זענען צוו. אנד. אריין די ה״ה: אינזש. וואיעוואדזקי, געוו. דעפ. וואש-קעוויטש, פאדציצקי, ראז ראסאלאק, ווא-סילעווסקי, סאנדאמירסקי, ווערדענצקי, פפייפער, מאלינאווסקי, פלוצעניק, לי-פינסקי.

ביז איצט האבען זיך צום קאמיטעט אנגעשלאסען: באהן-בעאמטער-פעראיין, פאסט-, טעלעגראף- און טעלעפאן-בע-אמטע, פעראיין פון נידריגערע פאסט-בעאמטע, מלוכה - בעאמטער - פעראיין, באנק-אנגעשטעלטע, לינקע נ. פ. ר.

פערלענגערט שטיצע פאר סעזאן-ארבייטער

(מ) דער מאגיסטראט האט שוין עט-ליכע מאל אינטערווענירט ביי דער צענטראלער מאכט, אז די שטיצע פאר די סעזאן-ארבייטער, זאל ווייטער פער-לענגערט ווערען.

נעכטען איז אנגעקומען א טעלעפא-נישע מיטטיילונג פון ווארשא, אז דער ארבייטס-מיניסטער האט ערלויבט אויס-צוצאהלען די „ארבייטסלאזע סעזאן-ארביי-טער, ווייטערדיגע 4-וועכענטליכע ראטעס

גאז.

(§) די וואיעוואדזטווע האט נישט ערלויבט צו העכערען דעם פרייז פון גאז אויף 15 פראצענט, ווייל אין לאדז קאסט גאז טייערער ווי אין אנדערע שטעט.

רידזעווסקים אפעלאציע.

(–) דעם צום טויט-פעראורטיילטער קאזמיעזש רידזעווסקי געפינט זיך, נאך דעם איבערלעזען איהם די מאטיוועו פון אורטייל, אין א זעהר געדריקטער שטימונג. די אפעלאציע טראגט אריין דער לאדזער אדוואקאט האפמאקל-אסטראווסקי וועלכער וועט אויך פער-טיידיגען דעם בעשולדיגטען אין אפע-לאציע-געריכט אין ווארשא.

אין די אפטייקען.

היינטיגע נאכט=דיזשורען.

(§) היינט ביינאכט דיזשורירען פאל-גענדע אפטייקען: ג. אנטאניעוויטש (פאב-יאניצער 50), ק. כאנדזשינסקי (פיעט-רקאווער 164), וו. סאקאלעוויטש (פשע-יאזד 19), ר. רעמבעלינסקי (אנדזשעיא 26), זונדעלעוויטש (פיעטרקאווער 25), מ. קאספערקעוויטש (זגיערזשער 54), ס. טראווקאווסקא (בזשעזשינער 55).

דער ליבער גאסט פון אמעריקא
די געזעגנונג מיט דניאל פערסקי.

דער אמעריקאנער העבראישער שריפטשטעלער און פארשער פון דער העבראישער שפראך דניאל פערסקי האט געווײלט אין לאדז א קורצע צייט, אבער פאר דער צייט האט ער בעוויזען זיך צו ערווערבען די אויפריכטיגסטע סימפאטיע פון אלעמען, מיט וועמען ער איז נאר געקומען אין בעריהרונג. דאס האט זיך בולט ארויסגעוויזען אויף דעם באנקעט, וועלכען זיינע לאדזער פריינד האבען צו זיין אפפאהרען איינגעארדענט עהערנעכטען אין לאקאל פון רעסטאראן געדולד. זעלטען ווען א באנקעט געהט דורך אין אזא אמת הארציגער, פריינדליכער, אינטים-סימפאטישער שטימונג, ווי דאס איז געווען אויף דעם פערסקי-באנקעט. עס זענען געהאלטען געווארען א רייה רעדעס, אבער אין קיינער איז נישט געווען קיין סימן פון פאלשען באנקעט-פאטאס, נאר אלץ, וואס ס'איז געזאגט געווארען, האט נעשטאמט פון די אויפריכטיגסטע געפיהלען.

געעפענט דעם באנקעט האט דיכטער קאצענעלסאן. וועלכער האט כאראקטעריזירט פערסקי'ן אלס שריפטשטעלער און אלס מערקווירדיגען טיפ פון לעזער וואס וועבט אינאיינעם מיט'ן שריפטשטעלער, וואס זאפט אריין אויף זיך און אויף תמיד - דאס דורכגעלעבטע.

ה' לימאן, ד"ר קאמיעניעצקי און ה' בזשעזשינסקי האבען זיך אפגעשטעלט אויף דער וויסענשאפטליך-פארשערישער טעטיגקייט פון פערסקי'ן, אויף זיינע גרויסע פערדינסטען פאר דער העבראישער שפראך און ליטעראטור.

ד"ר פרענקעל האט כאראקטעריזירט פערסקי'ן אלס מענש, וועלכער טראגט א טיפע ערנסטקייט אונטער'ן מאנטעל פון שטענדיגער הייטערקייט און שפרודעלדיגען הומאר.

רעד. לאזאר פוקס האט זיך אפגעשטעלט אויף די טיפען פון יודען, וועלכע אמעריקא האט ארויסגעגעבען, כאראקטעריזירענדיג די אנציהענד-סימפאטישע פערזענליכקייט פון פערסקי'ן.

דיכטער משה בראדערזאן בעצייכענט אויך די שטראהלען פון בעצווינגענדער הומאנישקייט, וואס עס לאזט פון זיך פערסקי.

נאך דער רעדע פון ד"ר ראזענבוים האט זעהר אינטערעסאנט גערעדט רעד. י. אוגער וועגען די גרויסע אויפטוען פון די יודען פאר דער קולטור אין אמעריקא און האט כאראקטעריזירט דעם גאסט אלס אוגערמידליכען קולטור-טרעגער.

דאן האט גענומען דאסווארט דער גאסט אליין. ער האט גערעדט אנ'ערך אנדערטהאלבען שעה, און די גאנצע צייט איז דער עולם געזעסען און מיט דער גרעסטער שפאנונג זיך צוגעהערט צום שטראם פון אריגינעלע געדאנקען, פאראדאקסען, בילדליכע איליוסטראציעס, מיט וועלכע דער רעדנער האט געשאטען מיט אנ'אמת'ער שפע. גאנץ אפט איז די רעדע איבערגעריסען געווארען דורך אנ'אויסברוך פון אויפריכטיגען געלעכטער, ווען ס'האט בעזונדערס א שיין געטון די העלע זון פון פערסקי'ס הומאר.

דער סטיל, זאגט מען, איז דער מענש גופא. אין פערסקי'ס, סטיל אין זיין ארט רעדען, אין זיין וואונדערבארען הומאר ענטפלעקט ער זיך אינגאנצען, דער מענש פון דער טאט, דער אייביגער טוער, וועלכער שטעלט זיך נישט אפ פאר קיין שום ארבייט, מעג זי זיין—אויסערליך—ווי קליין און שפלדיג; דער „ד"ר פון ליבע צו דער העבראישער שפראך" מיט זיין אריגינעלער אויפפאסונג פון דער דאזיגער ליבע, „אז ס'איז די העכסטע אומטאקטישקייט צו רעדען אויף א שפראך אין א געזעלשאפט, וואו ס'געפינט זיך כאטש איין פערזאן, וואס פערשטעהט די שפראך נישט".

פערסקי האט גערעדט וועגען כבוד, אז ער איז א „כבוד-זוכער", נאר ווי שעהן און איידעל איז זיין אויפפאסונג פון „כבוד" נישט אלס קראפט, וואס שטויסט אפ מענשען איינעם פון אנדערען, פערפיינדט זיי, נאר אלס פאקטאר, וואס בינדט צונויף מענשען, בעפריינדעט זיי, מאכט זיי זיך פיהלען פאר מיטגלידער פון איין משפחה, עס איז אויפגעשטאנען אין זיין גאנצער גרויס דער מערקווירדיגער ניו-יארקער יוד, וועלכען גאנץ ניו-יארק קען, וועלכער איז בעפריינדעט מיט דער גאנצער גרויסער יודישער משפחה אין דער אונגעהויערער שטאט פון אייזען און בעטאן, וועמען עס קומען פייערען, איהם, דעם העבראיסט, די אויסגעשפראכענסטע יודישיסטען, ווי ניגער, אברהם רייזען, אב. קאהאן און שכנא עפשטיין, דער „אינטריגאנט", וואס זיינע אינטריגעס בעשטעהן אין דעם צו ברענגען צו א שלום צווישען שארף צוקריגטע לאגערען.

„מאכט באנקעטען, איינעם, ווייל ער שרייבט, דעם אנדערען — ווייל ער שרייבט נישט, דעם, ווייל ער לייענט, דעם צווייטען — ווייל ער האט אויפגעהערט צו לייענען — רופט פערסקי מיט זיין צוזיבערהאפטען הומאר, הינטער וועלכען עס ליגט דער הויך-מענשליכער געדאנק וועגען אויפמערקזאמקייט פון מענש צו מענש, וועגען פערפיינערען, פערשעהנערען, פערגרינגערען, פערלאנגערען דאס לעבען פון איין מענש לגבי דעם אנדערען.

דער באנקעט האט זיך פערצויגען ביז איינדערפריה און האט זיך פערענדיגט אין דער הארציג-אויפריכטיגער שטימונג, וועלכע ס'האט בעוויזען צו שאפען ארום זיך דער ליבער גאסט פון אמעריקא.

*

נעכטען בייטאג האט דניאל פערסקי בעזוכט אונזער רעדאקציע און זיך הארציג געזעגענט מיט אלע מיטארבייטער. פארנאכט איז ער אוועקגעפאהרען פון לאדז, איבערלאזענדיג ביי אלעמען דאס דערפרישענדע געפיהל פון קאנטאקט מיט אנ'אריגינעלען, בעגאבטען און גוטען מענש, אין בעסטען זין פון דעם ווארט.

„ארדט"
ארטיסטישער רעווי און קאמער-טעאטער
אונטער דער לייטונג פון
מ. בראדערזאן.

ווייסער זאל פון „מאנטייפעל"
זאכאדניא 43.
היינט און טעגליך

היינט, מיטוואך, ווערט נישט געשפילט.
מארגען, דאנערשטאג, פינקטליך 9.15 אוונד ווידערהאלונג
פון 4-טען סענסאציאנעלען פראגראם א. נ.
סאלאם אלייקום

I.	5) סאלאם אלייקום	9) צדות פון ספארט (מאנ.)
1) פראלאג	II.	10) בעקערלעך
2) קו-קו-רי-קו	6) נעגער-סקעטש	11) „מוהמע גמינכע"
3) קויהלען-גרובע	7) הענדעל	(באמבאסטישע רעווי!)
4) עקסצענטריק (טאנץ)	8) וש'אקים (כ'בעשולדינג)	פון י. אבערזשאנעק.

מוזיק. לייטונג: קאמפאז. ה. קאן. באלעט-מייסטער: פראפ. מאיעווסקי. רעזשי: פולאווער. דעקאר. קאסט.: ד. מאטוס, ש. בלום. קאנצ.: ש. בייגעלמאן.

בילעטען צו בעקומען ביי דער טעאטער-קאסע פון 5 נאכמ.

קיהלען-שטיצע פון דער קהלה

נעכטען איז אין דער קהלה פארגעקומען א זיצונג פון דער קאמיסיע פאר סאציאלער הילף. ס'איז פערטיילט געווארען פאר העכער פופציג שולען, חדרים און אינסטיטוציעס 2,060 קערץ קויהלען.

ווייטער איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז ס'האבען זיך שוין ביז איצט געמאלדען, צו קויהלען-אונטערשטיצונגען, איבער 10.000 מאן, בעת, צום פערטיילען, זענען פערהאנען, בלויז 8.000 קערץ קויהלען.

די קאמיסיע האט בעשלאסען אויפצופאדערען דאס פרעזידיום פון דער קהלה-פערוואלטונג, אז ס'זאל צוזאמענגערופען ווערען א זיצונג פון דער קהלה-פערוואלטונג, וועלכע זאל בעשליסען, וואס צו טון מיט די איבריגע פעררעגיסטרירטע.

אלע קינדער-אינסטיטוציעס, יתומים-הייזער קינדער-היימען, חדרים א.א.וו. דארפען היינט, פון 10 פריה, צושיקען זייערע פערטרעטער מיט פולמאכטען, כדי אפצונעהמען די טאלאנען אויף די קויהלען, וואס איז פאר זיי בעשטימט. מען דארף זיך ווענדען צום סעקרעטאר ה' נאדעל.

קאמף
געגען מיקען.

(מ) אויף דער זיצונג פון דער ווירטשאפטס-קאמיסיע ביי דער געזונדהייטס-אבטיילונג פון מאגיסטראט איז צוו. אנ. בעטראכט געווארען די פראגע וועגען בעקעמפען אין די שטעדטישע פארקען די מיקען, וועלכע טראגען פונאנדער די מאלאריע.

נאך א לעבהאפטען ופוח, איז בעשלאסען געווארען, זיך צו ווענדען צו דער אבטיילונג פון די שטעדטישע פלאנטאציעס, אז זיי זאלען אין די שטעדטישע פארקען אנהויבען צו האדעווען פלעדערמייז, וועלכע פערניכטען די מיקען אין א זעהר גרויסער צאהל.

הרב ד"ר טרייסטמאן איז נעכטען אוועקגעפאהרען.

נעכטען בייטאג איז פון לאדז אוועקגעפאהרען קיין העלסינגפארס הרב ד"ר שלמה טרייסטמאן, וועלכער נעמט איבער אין פינלאנד דעם אמט פון הרב הכולל. ביי דער באהן האבען איהם בעגלייט א גרויסער עולם פון אנהענגער, פריינט און בעקאנטע, וועלכע האבען איהם געוואונשען א „צאתך לשלום".

„פאהרען צו ווארענאוו'ן, צו צו שטענאכ'ן פאהרען ?"
פרעגט א זון ביים דאקטאר, וואס עטפערט מיט צארן:
— פון בעדע פון זיי וועט איך העלפען פיל בעסער,
און מאכען איך יונגער — דער באל פון דער פרעסע!

פון קליינהענדלער = פעראיין.

מאנטאג איז פארגעקומען די קאנסטיטוירענדע זיצונג פון צענטראלען קליינהענדלער-פעראיין, זאוואדזקא 5. די אמטען זענען פערטיילט געווארען אויף פאלג. אופן: פרעזעס — ד"ר הערשפינקעל, וויצע - פרעזעסן מנחם קירשבוים, און אברהם וויינטרויב, סעקרעטאר משה נאפארסטעק, קאסירער יעקב לאסמאן, מיטגלידער מינץ הצלפאנד, מארדאיצוויט, וויטענבערג פריינד פרידבערג ראזענצווייג. רעוויזאנס-קאמיסיע פרענקעל, פרייס, בינדערט.

גרשון סיראטא
אין לאדז.

פרייטאג צונאכטס און שבת פריה ווערט אין „פילהארמאניע"-זאל דאווענען דער בעריהמטער חזן גרשון סיראטא.

זיינע לעצטע רעליגיעזע קאנצערטען אין אויסלאנד ווי אויך אין ווארשא זענען אדורך מיט א שטורמישען ערפאלג.

קאנטאר סיראטא קומט קיין לאדז דאנערשטאג, כדי איינשטודירען מיט'ן גרויסען כאר א גאנצע רייה נייע קאמפאזיציעס, וועלכע ער וועט זינגען אין „פילהארמאניע".

ד"ר משה זילבערשטראם

מאנטאג איז אין עלטער פון 67 יאהר געשטארבען אין לאדז, דער אנגעזעהענער יודישער כלל-טוער און ד"ר מעד. משה זילבערשטראם.

ד"ר זילבערשטראם איז געבוירען געווארען אין יאהר 1860 אין גראדנא און ווען ער איז אלט געווארען 6 יאהר האבען זיך זיינע עלטערן איבערצויגען קיין ווארשא. ד"ר ז. האט געענדיגט א גימנאזיע אין ווארשא און דערנאך דעם מעדיצינישען פאקולטעט אין ווארשאווער אוניווערזיטעט אין יאהר 1885. דאן איז ער געווען 3 יאהר דאקטאר אין מאסקווער שטאטישען שפיטאל, 2 יאהר אין מעזריטש און דערנאך אוועקגעפאהרען פערפולקאמען זיין שטודיום קיין בערלין, וואו ער איז געווען א שילער פון דעם בעריהמטען באקטעריאלאג ד"ר ראבערט קאך.

אין יאהר 1891 בעזעצט זיך ד"ר זילבערשטראם אין לאדז. פראקטיצירט א געוויסע צייט און דערנאך גיט ער זיך איבער דער לאבאראטארישער ארבייט און גרינדעט זיין בעריהמטען לאבאראטאריום.

ד"ר זילבערשטראמ'ס געזעלשאפטליכע טעטיגקייט האט זיך געטיילט אין צוויי געביטען; ציוניזם און פעדאגאגישע טעטיגקייט. ווען ער איז נאך געווען א סטודענט און מ'האט אנגעהויבען רעדען וועגען ציוניזם, האט שוין ד"ר ז. געגרינדעט ציוניסטישע סטודענטען-קרייזלעך און איז אליין געווארען איינער פון די הייסטע אנהענגער פון ציוניזם, געווען א נאהענטער מיטארבייטער פון ד"ר הערצל און ביז'ן יאהר 1905 געווען דער פערטרויאונגס-מאן אין פוילען. געווען דעלעגאט אויף עטליכע ציוניסטישע קאנגרעסען. אין יאהר 1905 ווערט ער גערופען אין מיליטער און נעהמט אנטייל אין רוסיש-יאפאנישען קריג.

נאכ'ן צוריקקומען, גיט זיך ד"ר ז. איבער דער פעדאגאגישער טעטיגקייט. ער איז דער גרינדער פון דער ציוניסטישער שול אויף ווידזעווסקא גאס, מיטגרינדער פון דער האנדווערקער-תלמוד-תורה, וועלכע ער האט צוזאמען מיט אינגזש. קירשראט געוואלט פערוואנדלען אין א יודיש-נאציאנאלע שול. ער איז דער מיטגרינדער פון פעראיין צו גרינדען יודישע מיטעל-שולען און נעהמט א טעטיגען אנטייל אין דער ארגאניזאציע און ענטוויקלונג פון דעם יודישען גימנאזיע.

א חוץ דעם איז נישט פארהאן קיין איין יודיש-געזעלשאפטליכע אינסטיטוציע, וואו ד"ר זילבערשטראם האט נישט געזאלט זיין. ער איז מיטגרינדער פון דער לאדזער אפטיילונג פון „טאז". בכלל איז דער פערשטארבענער געווען איינער פון די שענסטע און בעשיידענסטע געזעלשאפטליכע עסקנים ביי אונז אין שטאט.

זיין טויט האט ארויסגערופען אנ'אויפריכטיגען טרויער ביי אלע, וועלכע האבען זיך מיט איהם ווען עס איז געטראפען.

זאל איהם די ערד גרינג זיין!

* * *

צוליב דעם טויט פון אנגעזעהענעם ציוניסטישען און נאציאנאלען טוער ד"ר משה זילבערשטראם, וועלכער איז געווען איינער פון די שעפער פון דער ציוניסטישער בעוועגונג אין לאדז בפרט און אין פוילען בכלל, האט דער היגער ציוניסטישער קאמיטעט באלד דינסטאג אין אוונד אפגעהאלטען א ספעציעלע זיצונג, אויף וועלכער עס איז בעעהרט געווארען דער אנדענקען פון פערשטארבענעם.

די מיטגלידער פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, די עסקנים פון „קרן, היסוד" און „קרן קימת לישראל" און בכלל אלע סימפאטיקער פון דעם ציוניסטישען געדאנק פערזאמלען זיך היינט 1 א זייגער פאר דעם הויז אוי' ווסכאדניא 65, כדי צו בעטייליגען זיך אין דער לויה און אפגעבען דעם פערשטארבענעם דעם לעצטען כבוד.

ווי מיר הערען איז בעשלאסען געווארען איבערצופיהרען שפעטער די ביינער פון פערשטארבענעם קיין ארץ-ישראל.

אכטונג
ח"ח פון „החלוץ המרכזי".

אלע מיטגלידער ווערען אויפגעפאדערט צו פערזאמלען זיך היינט פינקטליך 1 א זייגער אויף ווסכאדניע 65, כדי אנטיילצונעהמען אין דער לויה פון פערשטארבענעם איבערגעגעבענעם ציוניסטישען עסקן מ. זילבערשטראם ז"ל.

היינט
מאסקען=באל פון די פייערלעשער.

היינט בייגאכט קומט פאר אין זאל פון פילהארמאניע דער מאסקען-באל פון די לאדזער פייערלעשער. די בעלער פון די פייערוועהר האבען זיך תמיד אויסגעצייכענט מיט זייער אריגינעלייט שעהנקייט און אימפאזאנטקייט, אויך דאסמאל האבען די ארגאניזאטארען פון באל זיך געגעבען פיל מיה, אז דער באל זאל אויספאלען פראכטפול. וועגען דער געזעלשאפטליכער בעדייטונג פון די פייערלעשער איז איבעריג צו ריידען, זייער ארבייט פארן וואויל פון דער בעפעלקערונג איז יעדען מתחייב צו אנערקענונג און דאנקבארקייט. דעריבער איז די אונטערשטיצונג פון די פייערוועהר-אונטערנעהמונגען א בירגערליכע פליכט.

200 בילדער
שטעלען אויס די לאדזער קינסטלער אין „הזמיר".

די הכנות צו דער פייערליכער ערעפענונג פון דער שטענדיגער בילדער-אויסשטעלונג אין „הזמיר", וועלכע קומט פאר דאנערשטאג זענען שוין פערענדיגט געווארען.

דער „הזמיר"-זאל איז פערוואנדעלט געווארען אין א הערליכען קונסט-סאלאן.

די קינסטלער טרעמבאטש, בערמאן, שפיגעל, פינקעלשטיין און הירשפאנג, האבען אויסגעוועהלט די שענסטע בילדער, וואס זיי פערמאגען אין זיי אויסגעשטעלט אין אנ'ערך פון 200 אויף דער איצציגער אויסשטעלונג.

די פארבען-רייכע און פערשידענארטיגע בילדער-אויסשטעלונג אין „הזמיר" ווערט געוויס צוציהען די ברייטסטע שיכטען פון דער יודישער בעפעלקערונג.

אין „ארדט"
ווערט היינט נישט געשפילט

היינט, מיטוואך ווערט אין „ארדט" נישט געשפילט. אזוי וועט אויך נישט געשפילט ווערען אין די נאהענטסטע 3 שבתים-טעג.

די סיבה איז א ריין טעכנישע, ווי דהיינו: דער אינהאבער פון „ווייסען זאל", וואו דער „ארדט" שפילט האט פאר'ן אנהויב פון סעזאן פערדונגען דעם זאל אויף א רייה שבתים צו איינארדענען קארנאוואל-בעלער, און דאס צווינגט אונזער יונגען טעאטער'ל צו זיצען מיט פערלעגטע הענד אין אייניגע בעסטע טעאטער-טעג, ווי די שבתים זענען.

מארגען, דאנערשטאג און פרייטאג ווערט געשפילט דער פרעכטיגער 4-טער פראגראם א. נ. „סאלאם אלייקום".

מעלדונג.

אלס צייכען פון טרויער צוליב דעם טויט פון איינעם פון די גרינדער פון יודישען טורן און ספארט-פעראיין „בר-כוכבא" אין לאדז, ד"ר מאוריצי זילבערשטראם ז"ל איז דער לאקאל פון „מכבי" היינט געשלאסען. 152

בערויבט א יודישען שענקער.

אַ חברה פויערים טעראָריזירען אַ יוד, ביז ער מוז פערלאָזען זיין היים.

אין דעם דאָרף זשאָשקאָוו, נעבען לעמבערג, האָבען זייט אַ צייט געבושעוועט אַ חברה באַנדיטען, וועלכע האָבען אָנגעוואָרפען אַ שרעק אויף די דאָרטיגע איינוואוינער. בעזונדערס געליטען האָבען פון זיי די יודען. די באַנדיטען גזשעגאָזש פאַנאַט, פיאָטער רעווי, פּאַוועל קוהאַר, הדיטש נודו, מיכאַל בוהאַי און מיקאָלאַי פּאַלאַידאַ האָבען כסדר אַזוי טעראָריזירט דעם יודישען שענקער יהושע באָרענשטיין, אַז ער האָט געמוזט דורך זיי פערלאָזען זיין היים און זיך אַריבערציהען קיין לעמבערג.

זיי זענען אַ מאָל אין מיטען דער נאַכט איבערגעפאַלען דאָס הויז פון באָרענשטיין'ען און איהם געצוואונגען, ער זאָל זיי געבען צו טרינקען. דער אָרימער יודישער שענקער האָט אפילו נישט געפּרובט זיך אַקעגענשטעלען די אָנפאַלער און האָט זיי געגעבען, וואָס זייער האַרץ האָט געגלוסט, אַבי זיי זאָלען איהם לאָזען לעבען.

ער האָט אָבער געזעהן, אַז אַזוי לעבען צווישען זיי וועט ער נישט קענען און האָט דערום בעשלאָסען צו פערלאָזען זיין וואוינונג.

פטור ווערענדיג פון דעם אָרטיגען יודישען שענקער האָבען זיי זיך גענומען צו די יודען אין די אָרומיגע דערפער, בעוואָפענט מיט די געוועהרען האָבען זיך די באַנדיטען אַ לאָז געטון אין דעם שכנות'דיגען דאָרף זאַרודזיעץ און זענען געקומען צו נאַסט צו דעם דאָרטיגען שענקער שמעון טעמפעלמאַן. דער הויפּט-באַנדיט פאַנאַס האָט אויף דעם יוד געהאַט אַ בייז האַרץ פון לאַנג, ווייל ער האָט איהם נישט געוואָלט געבען אומזיסט טרינקען און דערפאַר איז ער געקומען זיך איצט מיט איהם נוקם זיין. זיי זענען געקומען אין אָנהויב נאַכט און פערלאַנגט ביר און בראָנפען.

ווען טעמפעלמאַן האָט זיך נישט געאיילט דאָס צו טון, האָט זיך די חברה אַליין גענומען און געטרונקען ביי טעמפעלמאַנ'ען ביז 12 ביינאַכט. אין דער קרעטשמע אַריין זענען דערווייל אַריינגעקומען צוויי דאָרטיגע פויערים מיקאָלאַי זעלמאַן און וואסיל לאַהאַזאַ.

די באַנדיטען האָבען זיך מכלומרשט גענומען איינ'טענה'ען מיט די אַריינגעקומענע, אין אמת'ן אָבער האָבען זיי אויסגענוצט די דאָזיגע געלעגענהייט, כדי צו פערלעשען די לאָמפּען און אָנצוהויבען רויבען. טעמפעלמאַן מיט זיין משפחה זענען אַרויסגעלאָפען דורך די פענסטער און די באַנדיטען זענען געוואָרען די בעלי-בתים אין שענק-לאָקאַל און אין דער וואוינונג, זיי האָבען צעבראָכען דאָס מעבעל, אויסגעהאַקט די שויבען, צוגענומען 200 זל. מזומנים, ציהרונג פאַר 265 זל., טאַבאַק פאַר 200 זל., 10 ליטער בראָנפען פאַר 69 זל. עטליכע און צוואַנציג פלעשער בראָנפען האָבען זיי צעבראָכען. צעבראָכען האָבען זיי אויך די לאָמפּען.

דערווייל האָבען זיי זיך דערמאָהנט, אַז מען דאַרף נאָך עמיצען חוץ טעמפעלמאַנען צרות אָנטון. פאַנאַס האָט נעמליך געהאַט אַ שונא אין דעם פויער פּאַווליטשין. געטראָפען האָבען זיי איהם ביי מיקאָלאַי פילוהאַ אין דער וואוינונג. אַזוי ווי די איינוואוינער האָבען די באַנדיטען נישט געוואָלט אַריינלאָזען, האָבען די אָנפאַלער די היימישע שטאַרק צעשלאָגען עס זענען אָנגעקומען צוויי נאַכט-וועכטער הריטש האַלאַמיוק און וולאַדיסלאַוו באַנדוראַ, אָבער אויך זיי האָבען פון די באַנדיטען געכאַפּט מכות רצח.

אָנגעזעטיגט מיט אוואַנטורעס זענען די חברה אַהיימגעגאַנגען טרינקען דעם בראָנפען, וואָס זיי האָבען צוגערויבט ביי דעם יוד אין זאַרודזיעץ. ביים פויער איוואַן רודזיאַ האָבען זיי געטרונקען אַ גאַנצע נאַכט.

אויף דעם צווייטען טאָג האָט די פּאָליציי אָנגעהויבען צו זוכען די באַנדיטען, זיי האָבען זיך אָבער אויסבעהאַלטען אין זייער איינעם דאָרף. פאַנאַס, דער פיהרער פון דער באַנדע איז אַנטלאָפען קיין לעמבערג. נאָך אַ פּאָר טאָג האָט מען די חברה געכאַפּט אין זשאָשקאָוו. אויף פאַנאַסען האָט אָנגעוויזען אַ געוויסע פרוי אין לעמבערג און די פּאָליציי האָט איהם אַרעסטירט.

איצט האָט זיך געמאָלדען אין אויספאָרשונגס-אַמט באָרענשטיין, וועלכער קלאָגט אויך פון זיין זייט אָן די באַנדיטען, מיט וועלכע ער האָט פריהער מורא געהאַט צו פערטשעפּען, כדי זיי זאָלען זיך אין איהם נישט נוקם זיין.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 32-41
ספּעציאַליסט פאַר הויט-, ווענערישע און מענער-שוואַכע - קראַנקהייטען הייזיגנס-קווארין-לאָמפּען (האָר-אויספאַל).
נעהמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוונט.

א קונסט-פאָטאָגראַפיע
איז אַ ציהרונג אין יעדען הויז!
מיט אַכטונג קונסט-פאָטאָגראַפישער אַטעליער
„PARISIEN", wł. H. SROKA, Łódź, Brzezińska 69
צופאָהר מיט'ן טראַמוואַי נ' 1.

Dr. RACHELA LEWI
ספּעצ. פאַר קינדער-קראַנקהייטען
פאַנסקאַ 24, טעל. 42-72
נעמט אָן פון 2 ביז 4 נאָכמיטאָג.

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" ענטוואָרטען אויף יורידישע פראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

6892. פּאָזשאָמעק.

6893. P. P. 85.

וועגען אייערע ענינים דאַרפט איהר זיך פערשטענדיגען פערזענליך מיט אונזער יוריסט, טעגליך פון 3 ביז 4 נאָכמיטאָג מיטברענגענדיג די צייטונג.

6894. ש. פּ. פון זאַוואַדזקאַ.

אַזוי ווי אייער פרוי איז נאָך נישט אַלט 60 יאָהר אונטערליגט זי נאָך אַ מעדיצינישע אונטערזוכונג. די עלטערע טאָכטער דאַרף דעסגלייכען זיך אויך שטעלען פאַר אַזאַ קאָמיסיע. אויב זיי ביידע וועלען אַנערקענט ווערען פאַר נישט אַרבייטס-פעהיג, וועט די אַפּיעקונסטוואָ אָנגענומען ווערען. פערשטעהט זיך, אַז נאָר אין דעם פאַל ווען ס'וועט בעשטעטיגט ווערען, אַז איהר האָט נישט קיין שום אַנדערער הכנסות, בעקומט נישט פון קיינעם קיין שום אונטערשטיצונג נאָר זענט אָנגעוויזען אויסשליסליך אויף די פערדינסטען פון פּאַבראָוועו.

6895. א. צ.

נישט וויכטיג וויפיל, קוים האָט נאָר דער לאָקאַטאָר פון אייך גענומען דירה געלד, זענט איהר שוין אַ סובלאָקאַטאָר און איהר געניסט אויף דעם סמך אין דער פולער מאָס פון דעקרעט וועגען לאָקאַטאָרען-שוץ.

6896. אַ געטרייער לעזער פון גייערס ראַיאָן.

וועגען אייער ענין קאָנט איהר זיך אינפאָרמירען ביים פּוילישען קאָנסול אין בעלגראַד.

6897. אַ לעזער פון אַ קליינשטעטל.

אויב די סיבה פון נישט האַלטען דעם אָפּמאַך איז געווען אומגערעטעניש (nieurodzaj) קאָנט איהר נישט פאָדערען פון פריץ קיין ענטשעדיגונג.

6898. I. L.

איהר דאַרפט זיך ערשט נישט ווענדען אין געריכט, אויב דער הויזווירט וועט אייך קוויטירען דעם חוב אויפ'ן וויראָק גופא איז עס פולשטענדיג אין אָרדנונג. ער וועט שוין קיין צווייטע אַפּשריפט נישט בעקומען אָהן אייער הסכמה און וויסען.

קופּאָן.
יורידישע אָפּטיילונג
פון „נייעם פאָלקסבלאַט".
ביים דערלאַנגען אַנ'אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה, דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופּאָן מיט דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט איינגעגעבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן, וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.
גילטיג דעם 1-טען פעברואַר 1926

6886. אַנ'איבערגעגעבענער לעזער פון באַלוטער פּלאַץ.

איהר מוזט אויסקויפען אַ 3-טע קאַטעגאָריע פּאַטענט, ווייל אַ 4-טע קאַטעגאָריע איז גילטיג נאָר פאַר אַזעלכע אונטערנעמונגען, וועלכע געפינען זיך אין לאָקאַלען, וואָס זענען ענליך צו בודקעס, וועלכע האָבען ליגען גאַנץ קליינע קוואַנטימען סחורות און וועלכע בעשעפטיגען נישט קיין געדונגענע אָנגעשטעלטע.

7887. פּולאָוווסקי.

נישט בלויז אַ זוהן, נאָר אויך אַ טאָכטער צוועגטועל אַנ'איידעם מוז צאָהלען אַלימענטען ביים צומשפּט'ן אַלימענטען רעכענט זיך נאָר דאָס געריכט מיט די אומשטענדען צי דער אָנקלאָגער נויטיגט זיך אין זיי.

6888. ק. 18.

מ'קאָן זיך נישט אויסריידען, אַז דאָס פערזעצטע משכון ווערט אויטאָמאַטיש דאָס אייגענטום פון מלוה אין פאַל, ווען צום בעשטימטען טערמין וועט עס נישט אויסגעקויפט ווערען. דעריבער איז דער צעטעל מיט דער אייגענהענטיגער אונטערשריפט נישט גילטיג. דער גורל פון משכון קאָן בעשטימט ווערען נאָר לויט אַ געריכטס-אורטייל.

6889. A. S.

6890. א. קאָן.

6891. אַנ'איבערגעגעבענער לעזער פון ווסכאָדניאַ 33.

דער מאָרד אין וואַלד.

סענסאַציאָנעלער פּראָצעס אויף ערעטישן באָדען אין לאָנדאָן

2.

דעם יונגענמאַנ'ס ודוי.

„קאָניע, (דער מיידעל'ס פערקירצטער נאָמען פון קאָנסטענס) איז געווען מיין געליבטע. איך בין שבת אַרויס מיט איהר שפּאַצירען אין ריטשמאַנד פּאַרק. און ריידענדיג האָב איך איהר געפרעגט אויב זי וועט מיר געבען מאָנטאָג אָוועגד די צרלויבניש, אַז מיר זאָלען ביידע צוזאַמען קענען אונגעשטערט ערגעץ פערברענגען. זי האָט מיר געזאָגט, אַז מאָנטאָג וועט זי פערברענגען מיט איהרס אַ פריינדין און צוויי יונגע לייט, וואָס האָבען צוגעזאָגט איהר מיט איהר חבר'טע צו נעהמען אין טעאַטער. איך האָב איהר געזאָגט, אַז איך וועל נישט ערלויבען, אַז זי זאָל געהן פערברענגען מיט אַנדערע יונגעלייט און מיר מאַכען צום נאַר. זי האָט זיך אָבער צובייזערט און געזאָגט, אַז איך האָב קיין רעכט נישט איהר צו זאָגען אַ דעה, ווייל זי איז צו מיר מיט קיין זאַך נישט פערפליכטעט און זי קען טון וואָס זי וויל. „ווען דו וואָלסט אפילו געווען מיינער אַ מאַן, וואָלט איך דיר אויך נישט ערלויבט מיר צו זאָגען אַ דעה מיט וועמען איך זאָל יאָ געהן און מיט וועמען נישט. דו ביסט דאָך מיינער אפילו קיין חתן אויך נישט. דו האָסט נאָך מיר קיין איין פּרעזענט נישט געקויפט". אַזוי האָט זי מיר דאַן געענטפערט, און מיר האָבען זיך שטאַרק צווערטעלט. זי האָט מיר געזאָגט אַ זאַך, וואָס האָט מיר שטאַרק אויפגעבראַכט. (וואָס זי האָט געזאָגט האָט מען נישט פאָרגעלעזען). איך האָב דאַן אַרויסגעריסען דעם שירעם פון איהרע הענט און מיט דער הענטעל פון שירעם איהר דערלאַנגט עטליכע קלעפּ אין קאָפּ. זי האָט געוואָלט דעם שירעם פון מיינע הענט אַרויסרייסען און מיר האָבען זיך אַזוי געראַנגעלט ביז זי איז אומגעפאַלען. ראַנגלענדיג זיך זענען צוריסען געוואָרען איהרע קליידער און איהר קערפּער איז ענטבלויזט געוואָרען ווען זי איז אומגעפאַלען. זי האָט געשריען און געקרעכצט פון די קלעפּ, און נאָך אַ פּאָר מינוט ליגענדיג אויף דער ערד, האָט זי זיך מיט אימפּעט אויפגעהויבען און מיר אָנגעפאַנגען צו שלאָגען אין פּנים מיט'ן ראַם פון איהר רידיקול. איך האָב דעם רידיקול פון איהר אַרויסגעריסען, און אַוועקגעוואָרפען אָן אַ זייט, און פון נאָך אַ קלאַפּ וואָס איך האָב איהר דערלאַנגט, איז זי געפאַלען בעוואוסטלאָז צו דער ערד. איך האָב מורא געהאַט, אַז זי וועט באַלד צו זיך קומען און וועט ווידער נעהמען שרייען, דערפאַר האָב איך אָפּגעריסען אַ שטיקעל לייווענט פון איהר אונטער-קלייד און עס איהר אַרום האַלז אַרומגעוויקעלט, כדי זי זאָל נישט קענען שרייען. דאַן האָב איך פערדריכערט אַ סיגאַרעט און, וואַהרשיינליך האָב איך די זאַפּאַלקע נעבען איהר אַוועקגעוואָרפען, וואָס האָט אָנגעצונדען די טרוקענע בלעטער, וואָס זענען אַרום איהר געלעגען, און דערמיט ערקלערט זיך, וואָס איהרע קליידער און אַ טייל פון איהר קערפּער זענען פערסמאַליעט. אוועקגעהענדיג עטליכע טריט פון איהר, האָב איך דערזעהן ליגען איהר רידיקול, אין וועלכען עס איז געלעגען אַ קליין טייסטעל. איך האָב דאָרט געפונען צוויי שילינג מיט פיער פעניס. דאָס האָב איך צוגענומען און איך בין אַוועק. דאַן האָב איך זיך אומגעקעהרט צו איהר, צו זעהן וואָס זי טוט. זי האָט געהאַלטען די אויגען פערמאַכט און שווער געאָטעמט. איך האָב איהר אַזוי געלאָזט ליגען, אָבער איך שווער, אַז ווען איך האָב איהר איבערגעלאָזט, האָט זי נאָך געלעבט, און איך שווער אויך, אַז פון מיינע קלעפּ איז זי נישט געשטאָרבען".

דעם מערדער'ס מוטער נעהמט דאָס וואָרט.

דער פּראָצעס האָט לאַנג נישט געדויערט. מען האָט נאָך אַמאָל איבערגעגעסען די איינצעלהייטען ווי מען האָט דעם מאָרד ענטדעקט און מען האָט ווידער פאָרגעלעזען דעם בריף, וואָס דער אַרעסטירטער האָט דער פּאָליציי איבערגעגעבען. די פערטיידיגונג האָט געוואָלט איבערצייגען, אַז די מיידעל איז נישט ערמאָרדעט געוואָרען פון זיינע קלעפּ, אָדער דערשטיקט געוואָרען פון דעם שטיקעל לייווענט, וואָס ער האָט איהר אַרום האַלז אַרומגעבונדען, נאָר זי איז געשטאָרבען פון קעלט, ווען זי איז געבליבען ליגען אין אָהנמאַכט. דער פּראָקוראָר האָט אָבער געבראַכט דעם ג"ויסען דאָקטאָר סער בערנאַרד ספּילסבורי, וואָס האָט איבערצייגט, אַז דער טויט איז געקומען דורך דעם שטיקעל לייווענט אַרום איהר האַלז. די פערטיידיגונג האָט דאַן געוואָלט איבערצייגען, אַז דער אָנגעקלאָגטער איז נישט ביי זיין נאָרמאַלען פערשטאַנד, און מען האָט זאָגאַר געבראַכט געוויסע עפּיזאָדען פון זיין לעבען, וואָס האָבען געצייגט, אַז זייט ער איז 16 יאָהר אַלט געוואָרען, האָט ער תמיד געליטען אויף מעלאַנכאָלישע אָנפאַלען, און ער פלעגט ביי אַ זעלכע צייטען נישט זיין ביים קלאָרען זינען. אָבער אויך דאָס איז צוריקגעוויזען געוואָרען פון פּראָקוראָר'ס צד, וואָס האָט געבראַכט מעדיצינישע אויטאָריטעטען צו צייגען, אַז דער אָנגעקלאָגטער איז נישט נאָר אַ נאָרמאַלער מענש, נאָר אויך נישט קיין נאַרישער. עס איז אויפגעוויזען געוואָרען, אַז בעת ער איז געווען אַ אָרימער יונג, וואָס האָט זיין לעבען געמאַכט דערפון וואָס ער האָט געאַרבייט אַלס אָנגעשטעלטער אין אַ קאַפע צו פערקויפען צו די אָרימע נאַכטוואַנדלער טעע און קאַפע, פלעגט איהם צו געלינגען צו שליסען בעקאַנטשאַפט מיט שעהנע, באַלעבאַטישע מיידלעך, פאַר וועלכע ער פלעגט זיך פאָרשטעלען אַלס רייכער יונגערמאַן, אום זיי אין זיין נעץ צו פערנאַרען.

די אָנקלאַגע האָט געבראַכט אַלס עדות דעם יונגענמאַנס אַ חבר, פאַר וועלכען ער האָט זיך בעריהמט, אַז ער האָט זיך בעקענט מיט אַ שעהנע, געבילדעטע מיידעל, פון באַלעבאַטישע עלטערן, וועלכע האָט זיך אין איהם פערליבט, און מיט וועלכער ער איז זיכער געווען, אַז ער וועט קענען פערברענגען אַ גוטע און לוסטיגע צייט. דער זעלבער עדות האָט אויך דערצעהלט, ווי אַ פּאָר וואָכען שפּעטער נאָך זייער ערשטען געשפּרעך, האָט זיך דער אָנגעקלאָגטער פאַר איהם בעקלאָגט, אַז „זיין מיידעל" איז נישט אַזוי לייכטזיניג ווי ער האָט געדענקט, און אַז עס קומט איהם אָן זעהר שווער זיין ציל צו דערגרייכען. דאַן האָבען דער מיידעל'ס עלטערן עדות געזאָגט, ווי ער איז צום ערשטען מאָל צו זיי אין הויז געקומען, און ווי ער האָט זיך פאָרגעשטעלט אַלס פערטרעטער פון אַ בעוואוסטער אינזשינירען-פירמע. זיין אויסזעהן, זיין האַלטונג, זיין שפּראַך און זיינע מאַנירען זענען געווען גוטע מיטלען צוצוציהען צו זיך נאַאיווע, אונערפאַהרענע מיידלעך, און טראָץ דעם, וואָס זיי, די עלטערן, איז ער פון ערשטען בליק נישט געפעלען געוואָרען, האָט אָבער דאָס מיידעל געוואָלט זיין געזעלשאַפט האָבען, אום איהם בעסער צו קענען, האָבען זיי איהם נאָך אַמאָל צו זיך אַהיים געלאַדען. און ווען ער איז דעם צווייטען מאָל געקומען, האָט ער געזאָגט אַ תירוץ, אַז ער האָט זיין פּאָרטפעל פערגעסען אין דער היים און ביי זיי געבאָרגט צעהן שילינג אַהיים צו פאָהרען.

(פאָרטזעצונג קומט).

אַ פּראָצעס וועגען אַ גנבה אין יאָהר 1916.

אין וואַרשאָ שפּילט זיך אָפּ דער עפּילאָג פון אַ גרויסע סענסאַץ. גנבה אין כאַרקאָוו.

אין יאָהר 1916 איז אין דער גרויסער כאַרקאָווער באַנק „קאָמפּערטשעסקי באַנק דלא פריקאַזשיקאָוו" אויסגעפיהרט געוואָרען אַ קאָלאָסאַלע גנבה פון מזומן געלד און ווערט-פּאַפּירען אויף אַ סומע פון אַנדערהאַלבען מיליאָן דאָלאַר. די דאָזיגע גנבה האָט דאַמאָלס אַרויסגערופען אַ שטאַרקען רעש. מ'האָט דעלעגירט פון פּעטערבורג קיין כאַרקאָוו דעם הויפּט-שעף פון אַלע רוסישע אויספאָרשונגס-אַמטען, קאָשקאָ, וועלכער איז שפּעטער געוואָרען בעקאַנט אין דער עפענטליכקייט מיט זיינע זכרונות, וואָס ער האָט אַרויסגעגעבען אין אַ בוך אונטער'ן נאָמען: „די געהיימנישען פון צאַרישען רוסלאַנד".

צוזאַמען מיט קאָשקאָ'ן איז אויך בעשטימט געוואָרען צו פיהרען די אויספאָרשונג דער בעאַמטער פאַר ספּעציעלע אַנגעלעגענהייטען, לינדנער.

די דעמאָלדיגע אויספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט, אַז די אויספיהרער פון דער גנבה געפינען זיך אין מאָסקווע, וואו זיי ווילען די ווערט-פּאַפּירען פערקויפען. לינדנער איז דעריבער אַראָפּגעפאָהרען קיין מאָסקווע און מיט דער הילף פון זיינע קאָנפידענטען האָט ער זיך געשטעלט אין קאָנטאַקט מיט די גנבים. לינדנער האָט פיגורירט אַלס באַנקיר פון פינלאַנד, וואָס איז געקומען קיין מאָסקווע איינקויפען ווערט-פּאַפּירען.

כדי די גנבים זאָלען נישט האָבען קיין פערדאַכט, אַז זיי זענען אַריינגעפאַלען אין די הענד פון דער פּאָליציי, האָט דער מכלומר'שטער באַנקיר לינדנער אַרויסגעשיקט קיין פינלאַנד פיקטיווע דעפּעשען מיט אָנפראַגען וועגען דער טראַנזאַקציע און אויך צוריק דערהאַלטען פיקטיווע דעפּעשען מיט אַנטוואָרטען.

ענדליך האָט לינדנער געשלאָסען מיט די גנבים דאָס „עסק" און עס איז אָפּגעשמועסט געוואָרען, אַז די פּאַפּירען וועט לינדנער בעקומען אין דער וואוינונג פון אַ פרוי, אַ געליבטע פון איינעם פון די גנבים.

גלייכצייטיג האָט לינדנער זיך אָפּגערעדט מיט קורנאַטאָוואָסקי'ן, וועלכער האָט זיך צו יענער צייט געפונען אין מאָסקווע, אַז ער זאָל שטעהען מיט אַגענטען אויף דער גאַס אַנטקעגענאיבער און ווען ער, לינדנער, וועט צוגעהן צום פענסטער מיט אַ טיכעל ביי דער נאָז, זאָל קורנאַטאָווסקי אַריין מיט פּאָליציי.

צו דער בעשטימטער שעה איז געקומען אין דער אָנגעגעבענער וואוינונג דער „פינלענדישער באַנקיר" און קורנאַטאָווסקי מיט די אַגענטען איז געשטאַנען אַנטקעגענאיבער אויף דער גאַס און געוואַרט אויפ'ן צייכען.

אין מיטען צעהלען די פּאַפּירען איז לינדנער צוגעגאַנגען צום פענסטער און געהאַלטען אַ טיכעל ביי דער נאָז. באַלד איז אַרויף אין דער וואוינונג קורנאַטאָווסקי מיט די אַגענטען און אַלע אַרעסטירט. פּאַפּירען האָט מען צוגענומען דאַן אויף עטליכע הונדערט טויזענד רובל.

מיט אַ צייט שפּעטער איז פערהאַלטען געוואָרען אַלס פערדעכטיגער אין דער דאָזיגער גנבה אויך אַ געוויסער סטאַניסלאַוו שעווטשיק. די אַלע גנבים זענען געזעסען אין דער מאָסקווער תפיסה.

נאָך דער ערשטער רוסישער איבערקעהרעניש אין 1917, ווען קערענסקי האָט אַרויסגעגעבען אַנ'אַמנעסטיע פאַר אַלע בעגאַנגענע פערברעכענס, זענען אויך די שולדיגע אין דער דאָזיגער גנבה געוואָרען בעפרייט.

אין 1919 האָט די פּאָליציי אין וואַרשאָ פערהאַלטען דעמזעלבען סטאַניסלאַוו שעווטשיק, וועלכען מ'האָט געקענט פאַר דעם קריג אַלס קאַסע-ברעכער. צו יענער צייט האָבען זיך שוין צוריק געפונען אין וואַרשאָ די ה"ה קורנאַטאָווסקי און לינדנער, וועלכע האָבען זיך דערמאָנט, דאָס דער שעווטשיק איז, אין צוזאַמענהאַנג מיט דער גנבה אין דער כאַרקאָווער באַנק, געזעסען אין מאָסקווער תפיסה.

דער דאָזיגער שעווטשיק איז אַלזאָ צוגעצויגען געוואָרען צו געריכטליכער פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר בעטייליגען זיך אין אַ גנבה אויפ'ן סמך פון אַרטיקעל 9 פון שטראָף-קאָדעקס, וועלכעס זאָגט, דאָס וויבאַלד אַ פּוילישער בירגער איז בעגאַנגען אַ פערברעך אין אויסלאַנד, קאָן ער פאַר דעם פערברעך געמשפט ווערען, אויב ער קומט צוריק קיין פּוילען.

נעכטען איז שעווטשיק געשטאַנען פאַר'ן וואַרשאָווער קרייז-געריכט. ער האָט זיך צום אַנטייל אין דער גרויסער כאַרקאָווער גנבה נישט מודה געווען.

אַלס עדות איז געווען אַרויסגערופען קורנאַטאָווסקי, וועלכער האָט איבערגעגעבען פאַר'ן געריכט די געשיכטע פון יענעם אַרעסט, ער האָט אָבער בעמערקט אַז שעווטשיק'ן האָט מען דעמאָלס בעת דער רעוויזיע אין דער וואוינונג אין מאָסקווע נישט געכאַפּט.

דער פערטיידיגער, אַדוו. בראָניסלאַוו לעווין, האָט אָנגעוויזען, אַז קודם כל האָט שעווטשיק שוין גענאָסען פון קערענסקי'ס אַמנעסטיע און אויסערדעם איז איבערהויפּט אַ פראַגע, צי קאָן מען דעם בעשולדיגטען יורידיש אָנערקענען פאַר אַ פּוילישען בירגער נאָך פון 1916, ווען די גנבה איז געשעהן, בעת צו יענער צייט האָט נאָך פּוילען אַלס זעלבסטשטענדיגע מלוכה דע-יורע נישט עקזיסטירט.

נאָך אַ לענגערער בעראַטונג האָט דאָס קרייז-געריכט אונטער'ן פאָרזיץ פון ריכטער קראַסאָווסקי, שעווטשיק'ן בעפרייט.

פערלאַג ב. קלעצקין, וואַרשע.

י. י. זינגער.

שטאָל און אייזן

(ראָמאַן)

אינ'ם ראָמאַן ווערט געשילדערט די מלחמה- און אָקופּאַציע-צייט. עס ווערן אַרויסגעפירט פיל טיפּן און געשטאַלטן: יידישע, פּוילישע, רוסישע און דייטשע. סנעמט אַרום אויך די צוואַנגס-אַרבעט ביז דעם אויסבּרוך פון דער רוסלענדישער רעוואָלוציע.

346 זייטן! :·: שיין געדרוקט!

פרייז 8.50 גילדן.

— אַדרעס: —

BYCHER, Warszawa Nalewki 2a

Dr. Z. RAKOWSKI

ספּעציאַליסט פאַר אויערן-, נאָז-, האַלז- און לונגען-קראַנקהייטען.

קאָנסטאַנטינער 9, טעל. 27-81.

שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5—7

נעמט אויך אָן אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—3.

Dr. Med. I. WEINBERG

Cegielniana 47, tel. 26-02.

פינערליכע קראַנקהייטען, ספּעציעל פאַר לונגען- און האַרץ-קראַנקהייטען, בעשטראַהלונגען און קינסטליכע בערג-זון. נעמט אָן אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 6–7. אין דערהיים פון 3–5 נאָכמ.

ווינטער-פאָהר-פּלאַן

גילטיג ביז דעם 16-טען מאַי 1928.

לאָדז-קאַלישער באַהן:

געהען אָפּ קיין:

- וואַרשאָ 8.14, 6.41, 7.14, 13.15, 13.47, 19.13.
- פּויזען 8.00, 12.04, 12.57, 21.58, 23.14.
- קראַקאָ 20.35.
- פּויזען (דורך קוטנאָ) 9.05, 23.58.
- דאַנציג 20.15.
- קעמפּנאָ—לעשנאָ 2.01.
- אָסטראָוו 18.35.
- קאָלושקי 8.10.
- לעמבערג 15.25.
- לאָוויטש 19,38.
- ציעכאָצינעק 9,03.
- פּלאָצק 20.15.
- לובלין 15 25.
- קאַטאָוויץ 20.35.
- קוטנאָ 14.00.

קומען אָן פון:

- וואַרשאָ 1.46, 10.39, 11.56, 12.44, 21.43, 23.06.
- פּויזען 6.33, 6.59, 13,32, 18.40, 19.05.
- קראַקאָ 6.38.
- פּויזען (דורך קוטנאָ) 8.43, 13.45.
- דאַנציג 8.43.
- קעמפּנאָ—לעשנאָ 2.59.
- אָסטראָוו 8.53.
- קאָלושקי 18.05.
- לעמבערג 10.40.
- לאָוויטש 7.43.
- ציעכאָצינעק 20.13.
- פּלאָצק 20.13.
- לובלין 10.40.
- קאַטאָוויץ 6.38.
- קוטנאָ 22.05.

לאָדז-פאַבריקס-באַהן:

געהען אָפּ קיין:

- וואַרשאָ 1.40, 7.50, 11.50, 14.25, 15.20, 18.05, 18.55, 20.10.
- קראַקאָ און לעמבערג 15.20, 20.10, 23.45.
- קאָלושקי (פערבונדען מיט טאָמאַשאָוו און פּיעטריקאָוו) 1.40, 7.00, 11.50, 14.25, 15.20, 18.05, 20.10, 23.45.
- סקאַרזשיסקאָ 1.40, 15.20, 10.10 [illegible].
- סאָסנאָוויץ 1.40, 11.50, 14.25, 15.20, 20.10, 23.45.
- טשענסטאָכאָוו 16.25.
- טאַרנאָבּרזשעג 9.30

קומען אָן פון:

- וואַרשאָ 1.55, 4.40, 10.40, 14.40, 16.33, 22.15, 22.45.
- קראַקאָ און לעמבערג 4.40, 7.21, 20.25.
- קאָלושקי (פערבונדען מיט טאָמאַשאָוו און פּיעטריקאָוו) 1.55, 4.40, 7.21, 8.15, 10.40, 14.40, 20.25, 22.15
- סקאַרזשיסקאָ 4.40, 10.40, 13.25.
- סאָסנאָוויץ (פערבונדען מיט קריניץ) 4.40, 7.21, 14.40, 20.35.
- טשעגסטאָכאָוו 9.35.
- טאַרנאָבּרזשעג 19.55.

נייעס פאַר לאָדז! בעקאַנטמאַכונג. נייעס פאַר לאָדז!

דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט דעם געעהרטען פּובליקום, אַז דאָס פעראייניגטע קאָלעגיום פון

פאָטאָגראַפען-אָנגעשטעלטע

האָט ערעפענט אין לאָדז, קאָנסטאַנטינער 33 (פראָנט, 2-טער שטאָק) אַ ספּעציעלע ווערקשטעל פון פערגרעסערונגס-בילדער (פּאָרטרעטען).

אַנ'אָריגינעל פּאָרטרעט, דאָפּעלט רעטושירט 35X45 צום פּרייז פון 8 זל. אַ שטיק. כדי צו בעקענען דאָס געעהרטע פּובליקום מיט אונזער קינסטלערישער אַרבעט, מאַכען מיר אַ פאַרבּע-פּאָרטרעט דיזעלבע גרויס צום פּרייז פון 3 זל. אַ שטיק. עס ווערען אויך אָנגענומען אַלערליי אויפנאַהמען אין דער שטאָט, ווי אויך אַלע אַרבעטען, וואָס האָט אַ שייכות מיט דעם פאָטאָגראַפיע-פאַך.

אַכטעט נישט, וואָס די פּרייזען זענען שטוינענד ביליג, נור קומט און איבערצייגט אייך! דאָס אַטעליער איז אָפען טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אָוועגד.

Kolegjum Pracowników Fotograficznych w Łodzi,

Konstantynowskà 33, front, II piętro. 909

אין די ציין פון טיגער

סענסאַציאָנעלער ראָמאַן

פון מאָרים לעבלאַן

(59

ער האָט זיך פערטראַכט:

— אָבער די שפּורען פון די שריט, וואָס איך האָב נאָר וואָס געזעהן.

דער געדאַנק האָט אין איהם ווידער אויפגעוואַכט. ער איז אַראָפּגעקראָכען פון טיש, און אַרומקוקענדיג זיך נאָך אַמאָל אין אַלע זייטען, האָט ער שוין געוואָלט אַרויסגעהן פון דעם שטאָל, ערשט אין דער טיפעניש ליגקס האָבען זיך אָנגעהויבען צו שיטען פערשידענע בעגענשטאַנדען, און אַ בינטעל רייפען פון פעסער און אַנידערגעפאַלען איז עס פון אויבען, פון בוידעם, וואָס איז אויך געווען אָנגעפיהלט מיט פערשידענע אַלטע כלים און געגענשטאַנדען.

אין מיטען באַלקען איז געווען אַנ'עפענונג, צו וועלכען עס האָט געפיהרט אַ לייטער.

דאָן לואי האָט געווענדעט זיין עלעקטריש לעמפּעל אויף אַזאַ אופן, אַז די עפענונג אין באַלקען זאָל פולשטענדיג בעלויכטען ווערען.

נישט בעמערקענדיג גאָרנישט פערדעכטיגעס, האָט ער זיך אָנגעהויבען משער צו זיין, אַז דעם גערודער האָט דאָ געמוזט אָנמאַכען אַ פערבלאָנזשעטע קאַץ, און כדי זיך טאַקי אין דעם צו איבערצייגען, איז ער שנעל אַרויף אויף די טרעפּען פון לייטער.

פּלוצים, ווען זיין קאָפּ האָט זיך שוין געפונען אויף דער הויך פון דער עפענונג, איז ווידער ענטשטאַנען אַ מורא'דיגער גערודער, און עפּיס אַ געשטאַלט האָט זיך אַרויסגעשיילט פון שאָטען.

גלייכצייטיג כמעט האָט דאָן לואי דערזעהן אַ שאַרף פון אַ קאָסע, וואָס האָט געפלינק, ווי אַ בליץ איבערגעשניטען די לופט איבער זיין קאָפּ.

איין רגע וואַקלען זיך — און ס'וואָלט געווען נאָך איהם. מיט אַ בעוועגונג, וואָס איז אָבער געווען שנעלער, ווי אַ געדאַנק, האָט ער זיך אַרונטערגעזעצט אויפ'ן לייטער.

די קאָסע האָט אַ שווישטשע געטון איבער זיין קאָפּ, און ער גופא האָט זיך אַראָפּגעגליטשט אונטען.

אין די אויגען איז איהם אָבער פערבליבען דאָס געזעהענע בילד: די פיינדליכע מאַסקע פון גאַסטאָן סויוועה, און הינטער איהם, ביים שיין פון לאַמטערנדעל, דאָס בלאַסע פּנימ'ל פון פלאָרענציאַ לויוואַסער.

קאַפּיטעל אכט.

דער גרימצאָרן פון אַרסען ליופּען.

פערענאַ איז אַ קורצע ווײַלע געבליבען, ווי פערגליווערט, אָהן בעוועגונג.

אויפ'ן בוידעם איז ווידער ענטשטאַנען אַ גערודער פון איבערקעהרטע געגענשטענדען, פונקט ווי בעלאַגערטע וואָלטען געמאַכט באַריקאַדען.

פּלוצים האָט אין דער רעכטער זייט פון אַ שפּאַלט אויפגעשיינט דאָס טאָג-ליכט, און ער האָט דערזעהן שאָטענס פון צוויי איינגעבויגענע געשטאַלטען, וואָס זענען פערשוואונדען איינער נאָכ'ן אַנדערען.

דאָן לואי האָט אויסגעשטרעקט דעם רעוואָלווער און אויסגעשאָסען.

זיין האַנד האָט איהם אָבער אַ ציטער געטון, ווען ער האָט אַ טראַכט געטון וועגען פלאָרענציאַן.

ער האָט נאָך דריי מאָל אויסגעשאָסען אָבער אָהן רעזולטאַט. ערשט נאָכ'ן פינפטען שאָס האָט ער דערהערט אַנ'אויסגעשריי.

ער איז ווידער אַרויפגעשפּרונגען אויפ'ן לייטער.

אויפ'ן בוידעם האָבען איהם ווידער געשטערט די פונאַנדערגעשליידערטע מכשירים.

סוף כל סוף איז איהם אָבער געלונגען אַרויסצוקריגען זיך צו דער עפענונג אויפ'ן דאַך.

ווי פערוואונדערט איז ער אָבער געוואָרען, ווען ער האָט דערזעהן אין דרויסען, אַז ער געפינט זיך אויפ'ן שפּיץ פון בערגעל, לעם וועלכען עס איז געשטאַנען די שטאָל.

נאָך דעם, ווי ער האָט געגנוי, אָבער אָהן שום רעזולטאַט, אַרומגענישטערט אין די נאָהענטע וועלדלעך, האָט זיך פערענאַ צוריקגעקעהרט אין דאָרף, נישט אויפהערענדיג די גאַנצע צייט צו טראַכטען וועגען דעם, וואָס ס'איז איהם געשעהן אין „אַלטען שלאָס".

מ'האָט איהם, הייסט עס, נאָך אַמאָל געוואָלט פּטור ווערען און ווידעראַמאָל איז פלאָרענציאַ געווען אַריינגעמישט אין דעם ענין.

אין דעם מאָמענט, ווען ער האָט זיך צופעליג דערוואוסט אַז לאַנגער איז געשטאָרבען פון אַ מאָרד, און ווען געפיהרט דורך אַ צופאַל האָט ער זיך געפונען אין שטאָל פון די געהאָנגענע, איז פלאָרענציאַ געקומען איהם אויפ'ן זינען, ווי אַ געשפּענסט פון פערברעכען, אַ גייסט פון פערניכטונג, וועלכע ער האָט תמיד אָנגעטראָפען, וואו ער האָט זיך בעגעגענט מיט'ן טויט, בר-מנג'ס, מיט בלוט...

— ס'אַרא שרעקליכע בעשעפעניש! — האָט ער אַרויסגעשפּעטשעט, ציטערענדיג פאַר אויפרעגונג — עס ווילט זיך גאָרנישט גלויבען, אַז אונטער אַזאַ איידעל געשטאַלט בעהאַלט זיך אַזוי פיל פערברעכען!.. און די אויגען איהרע אַזעלכע טיפע, אָפּענהערציגע, נאַאיווע צייטענווייז!

(פאָרטזעצונג קומט).

אליכם אישים אקרא וקולי אל בני אדם!!!

בצדק כל אמרי פי ואין בהם נפתל ועקש

אליב איהר ווילט ערלעדיגען אייערע אַנעקוועהסאַגסע ענינים, זאָלסטו קומען צו לויפען אין ביוראָ

17 פעטריקאָווער 17

2-טען הויף, פּאַרטער, דורכגאַנג זאַכאַדניא 52.

וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס לויט'ן אוסטאַוו, קלאַוזולעס און זאַ=בעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס, אַפּאָזיציעס, אדוואָלאַניעס, רעקורסען וועגען פּעסער אין קאָמיסאַריאַט-רזשאָנדו, ביטעט וועגען דירה אינאָורזשאָנד-ראָזיעמ-טשי און אין אַלע פּאָליצײַ-בעצירקען, אַקטען=אינטערציזיעס, אַקטען דאַראָוויזנעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.

ספּעציאַליסט פון שותפות-אַקטען.

רעכט-קאָנסולענט י. מאַנעלאַ, פּעטריקאָווער 17, זאַכאָדניאַ 52.

לייה=ביבליאָטעק

אויפ'ן נאָמען פון

א. אייזענשלאס

11 פּאלודניאָווא 11

איז אָפען מאָנטאָג און מיטוואָך פון 5–9 אָוונד, שבת – פון 10–1 מיטאָג און פון 4–9 אין אָוונד.

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

און ערצטליך=דענטיסטישער קאַבינעט

זגיערסקאָ 17 טע. 16=33.

ד"ר ראַקאָווסקי	נאָז האַלז, אויערן קר	10–11 2–3 7–6
ד"ר רוזשאַנער	הויט און געשלעכט קר.	10–11 1–2
ד"ר גאָלדשטיין-פּאָלאַק	אויגען-קראַנקהייטען	1–2 7–8
ד"ר יוסטמאַן	נערווען קראַנקהייטען	12–2 חוץ זונ.
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	10–12 4–5
ד"ר פּאַפּיערני	פרויען און געבורטס-הילף	11½-1 5–6
ד"ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהייט.	4-5 זונ. 1–2
ד"ר ווינבערג	אינ. חירק לונגען-קר.	11-1 5½–7
ד"ר סטופּעל	רענטגען	10–12 4–6
א. גראָדזענטשיק	צאָהן-ארצט	3–7
נ. ראָזעס	צאָהן-ארצט	9–2

צאָהן-טעכנישע באַהאַנדלונג, פּלאָמבירונגען, קראָנען, מאָסטען א. א. וו. בײַ דער לעטשניצע איז געעפנט געוואָרן

א רענטגען=אינסטיטוט

היילונג פון הויט קראַנקהייטען פון קאָפּ (פאַרד) מיט רענטגענשטראַהלען. פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַ"א מעגליכע אַנאַליזען. א קורס פאַר שטאַמלער. אימפּונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4–5 נאָכם.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג. וויזיט אין דער שטאָט.

לייפּציגער מעסע (יריד)

פונ'ם 4. ביז'ן 10. מערץ 1928.

די גרויסע טעכנישע און בוי-מעסע

פונ'ם 4. ביז'ן 14. מערץ 1928.

טעקסטיל-, שיך- און לעדערמעסע

פונ'ם 4. ביז'ן 7. מערץ 1928

די בעסטע און גרעסטע געלעגענהייט צום איינקויפען פון דער גאַנצער וועלט.

אויסקונפטען בעקומט מען ביים פערטרעטער:

Władysław GLAZER

WARSZAWA, Aleje Jerozolimskie 41.

757

אַכטונג, עלעגאַנטע הערען!!

דערמיט מאַך איך בעקאַנט דער ג' קונדשאַפט, אז נאָך אַ גרינדליכער רעאָרגאַניזאַציע פון מיין ערשטקלאַסיגען

שניידער-אטעליר א. קוטשינסקי, פּעפּער-גאַס 20

נעהם איך אָן אַלערליי בעשטעלונגען צום איצטיגען ווינטער-סעזאָן פון סמאָ-קינגען, ווינטער=פּאַלטענס, פּעלצען און אַנצוגען אַלעס לויט די לעצטע אויסלענדישע מאָדעלען. :–: פאַר דער צופרידענהייט פון דער גע-עהרטער קונדשאַפט ווערט גאַראַנטירט. מיט אַכטונג

A. KUCZYŃSKI, ŁÓDŹ, Pieprzowa 20

רעיעלע בעהאַנדלונג! מעסיגע פרייזען! לייכטע בעדינגונגען!

לעטשניצע (פאַר קומענדע קראַנקע)

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען און ערצטליך דענטיסטישער קאַבינעט

„SALUS"

גלובנא 41 איז טעטיג טעגליך פון 9 פריה ביז 8 אין אָוונד טעל. 46=65. זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכם.

ד"ר ז. ראַקאָווסקי	אויערן האַלז און נאָז קראַנקהייטען	פון 11 – 12
ד"ר לאַנדקאַה	אינערליכע קראַנקהייטען	פון 1 – 2 און פון 5 – 7
ד"ר דינענזאָהן	קינדער קראַנקהייטען	פון 11 – 12 4½ – 6
ד"ר וויים	כירורגישע קראַנקה.	פון 1–2 און 6½ – 7½
ד"ר שמערלאַווסקי	פרויען קראַנקהייטען און אַקושעריע	2½–3½, 5½ – 6½ זונטאָג פון 12–1
ד"ר זילבערשטראָם	יוענערישע און גע-שלעכטס - קראַנקה.	פון 11½ – 1 און 7 – 8
ד"ר גאָלדבערג	אויגען קראַנקהייטען	10½ – 11½
ד"ר גאָלדרינג	אינערליכע קראַנקה.	פון 11–12 און פון 3–5
צאָהן-ארצט פרוי לאַנדקאָה „ סם געלבערג	צאָהן- און מויל-קראַנקהייטען	9½ – 12 און פון 4 – 7 12 – 2 און פון 7 – 8

אָפּעראַציעס, אָפּעראַציעס, איינשפּריצונגען פּאָקען שטעלען. אַלערליי אַנאַ-ליזען (ווי אורין, פּלעגמאַ, בלוט א. אז. וו.) דורכלייכטונגען און רענטגען אויפנאַהמען. קורס פאַר שטאַמלער. געבורטס=הילף בעראַטונגען פאַר מוטערס. קינסטליכע ציין, קראָנעס, גאָלדענע בריקען, פּלאַטיז א. אז. וו. ספּעצ. קורסען פאַר שטאַמלער. וויזיטען אין שטאָט. שוץ=אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין.

מיעיסקי KINEMATOGRAF

MIEJSKI KINEMATOGRAF OSWIATOWY

Wodny Rynek (róg Rokicińskiej) tel. 18-26

Dojazd tramwajami 16 i 10.

Od wtorku, dn. 24-go stycznia 1928 r.

Dla dorosłych: Dla młodzieży:

ZEW MORZA

według St. Kiedrzyńskiego.

W rolach główn.: **Marja Malicka, Marjusz Maszyński i Jerzy Marr.**

Nad program fragment z obrazu **„ABISYNJA"** (ciąg dalszy).

634

די מאָדערנסטע

לאַמפּען

פאַר שפּייזע=צימערן און קאַבינעטען

קויפט זיך אַמבעסטען צו פאַבריקס-פּרייזען

נור בײַ **ש. י. שמאַלעוויטש**

פּאָלודניאָווע 8.

בעמערקונג: עס ווערן אויך אָנגענומען אַלערליי איבעראַרבייטונגען פון גאַז אויף עלעקטריע, אויך אַקסעדירט. 1523

טעלעפאָן 39=64.

לעטשניצע פון דאַקטוירים ספּעציאַליסטען

בזשעזשינער 11, טעל. 63=37

אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונד.

ד"ר וואָלינסקי	נאָז, האַלז, אויערן קר.	3—4
ד"ר קערשנער	קינדער קראַנקהייטען	9½-12 4-5
ד"ר שיפּמאַן	אינערליכע קראַנקה.	11—1
ד"ר לוביטש	הויט- און געשלעכט-קר.	12—1
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גייסטיגע קר.	12½—2
ד"ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	12—1
ד"ר עליאַסבערג	כירורגישע-קראַנקה.	1—3
ד"ר בערנסאָן	פרויען און געבורט-הילף	3—4

פּסיכאָ-טעראַפּיע, שפּראַך-שטערונגען ווי שטאַמלען א. א. וו פּאָקען-שטעלן, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראַהלונג איינ-שפּריצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויף פערלאַנג—וויזיטען אין שטאָט.—אין לאַבאָראַטאָריום ווערן אָנגענומען אַלע ארט אַנאַליזען, ווי אויך פלעגמאַ און בלוט.

אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין. ווי אויך אַ דענטיסטישער קאַבינעט.

ד"ר זילבערשטיין	צאָהן-ארצט	10—2 נם.
ד"ר לאַזשינסקי סטאַראָפּאָלסקאַ	צאָהן-ארצט	3—7

קינסטליכע ציין, קראָנען, מאָסטען א. אַ. וו. די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאָג.

מאָדערנע איבעראַל | נאָר די פּאַ-טענטירטע

פעלד-בעטען

Palma-Patent געוועהן מיט דער פאַבריקס - מאַרקע

פאַר וועלכע מיר גאַראַנטירען אויף 3 יאָהר

שטענדיג אויף לאַגער אין אַ גרויסען אויסוואַהל:

ניקעל-בעטען, ניקעל-קינדער-בעטען, טיש-בע-טען, אַמעריקאַנקעס קינדער-וועגעלעך, קינ-דער-בענקעלעך אויף רעדלעך און אויך טעפּער-טעפּ.

מאַטראַצען געבעטע, שאַטקאָ-ווע און האַנאַרישקע

קאָזעטקעס און טאַפּטשאַנעס.

בעמ.: בעטלעך מיט וועגעלעך היים אָדער ברוין 17 זל., טשלאָפּ-בעטלעך 14 זל.

רעיעלע בעהאַנדלונג. פאַבריקס-פרייזען. הורט. זעהר ליכטע רעפּאַראַטורען. דעטייל.

לאָדז, פּולנאָצנאַ 24, טעלעפאָן 85=31.

צאָהן-ארצט LEKARZ-DENTYSTA

St. GELBERG

זאַכאַדניאַ 15, טעל. 08=31

אילע גאַנץ פערגעלעכענטע ציינער און מויל-קראַנקהייטען, צאָהן-ציהונג אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בעשטראַהלונג, ספּעציעל פאַר לאַבאָראַטאָריום פון קינסטליכע ציינער. נעהמט אָן פון 9—12 פריה און פון 3—7 אין אָוונד. צו בילינע פרייזען. 1621

צוריקגעקעהרט.

Dr. med.

L. Pikielny

ספּעציאַל-ארצט פאַר נירען, בלאָזען און האַרן-קראַנקהייטען

Nawrot 8

telefon 19-90.

עמפּפאַנגט פון 4—7 אין אָוונד

לעכער

צו נעהמען אויף דער מאַשין ווערען אָנגענומען בײַ

ג. נאָרדמאַן

29 צעגעלניאַנאַ 29

אַבאַלקאָן-צימער

מיט אָדער אָהן מעבעל, אַ בעזונדער איינגאַנג אויף עק זשעלאָזנאַ און לוטאַ צו פערדינגען. זיך צו דער-וויסען אין אדמינ. פון „נייעם פאָלקסבלאַט". 577

מאַסאַזש- און היילגימנאַסטיק-שולע און קאַבינעט

פון ד"ר. מעד.

ב. שמירגעלד

צעגעלניאַנאַ 6, טעל. 51-89

רוקענביינער - פערקרימונגען, פּאַראַליזען, נערווען-שמערצען, פּיס-זיכט, ערטרעטמוזם, שוואַכע-פערשטאָפּונג, גינעקאָלאָגישע מאַסאַזשע, גזהעגדלונג פון פּוזיש שוואַכע קינדער (גרופּען). נאָך דעם ענדיגען די שולע, ווערט ארויסגעגעבען אַ צייגניס. עמפּפאַנג פון 3—5 נאָכם.

Dr. med.

WOLF EYCHNER

פרויען - קראַנקהייטען און אַקושעריע

זגיערזשער 11 טעל. 34-72

נעהמט אָן אין דער לעטשניצע פעטריקאָווער 134 פון 12—2 נאָכם. אין דערהיים פון 5-6 אָוו.

וויכטיג פאַר דאַמען!!!

אויף פּאָלודניאָווא 7, אין דער שטרימף-פאַבריק, ווערט אָנגענומען אַלטע זיידענע שטרימף צו רע-פּעזירען אזוי ווי נייע. ס'קומט פאַר אַן אויספּערקויף פון אַלע ארט שטרימף צו ביליגע פרייזען. 976

Dr ADAM

GROSGLIK

Al. Kościuszki 27, tel. 51-78.

הויט און וענערישע קראַנקהייטען און ליבעס-חשק אינפאָ. עמפּ אָן פון 4—7 אין אָוונד.

Dr. med.

NIEWIAŻSKI

Sienkiewicza 34

tel. 59-40.

ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקה. בעהאַנדל. פּומענער-שוואַכע. נעמט אָן פון 5–9 אָוונד.

Dr. med.

BRAUN

פּאָלודניאָווא 28.

טעלעפאָן 46-26

ספּעציעל-ארצט פאַר הויט און וענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע. בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (הייר-אויספאַל). נעהמט אָן פון 9—11 פריה און פון 5—8 אָוונט.

א געוועלב

מיט אַ וואוינונג אין בעס-טען פונקט איז פון זאָפאָרט איבערצוגעבען צו ער-פאַהרען בײַ ווייסמאַן פּאַנסקאַ 43 (גרינער מאַרק)

Dr. med.

H. Lajchter

קאָנסטאַנטינער 9.

רוג זאַכאָדניע טעל. 49 66

צאָהן=כירורג

סטעץ. פון כירורגישע קראַנק-הייטען ווי שטשענקעס, נומענס, רזשאַנגדריעס, צאָרן פיסטולעס א.אז.וו. נעמט אָן פון 1½—5 זונטאָג און יום-טוב פון 10—12

Dr. med.

STUPEL

Szkolna 12

ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר און וענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, רענטגענ-באַהאַנדלונג און קוואַרץ-ליכט, עלעקטרא-טעראַפּיע. נעמט אָן פון 12—3 נאָכם. און פון 6—9 אין אָוונד.

לעטשניצע פרייזען.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg.

Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman

Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.